

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

3 | 2009

HLAVNÍ TÉMA

Úspěšná akreditace VFU Brno jako uživatelského zařízení podle zákona na ochranu zvířat proti týrání	1
<i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, doc. MVDr. Petr Chloupek, Ph.D.</i>	

CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE

Zasedání vědecké rady VFU Brno – hodnocení vědecké a publikační činnosti za rok 2008	6
<i>prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., MBA</i>	
Řešení výzkumného záměru Aktivní tvorba zdraví, užítkovosti a výkonnosti hospodářských zvířat	8
<i>prof. MVDr. Rudolf Dvořák, CSc.</i>	
Řešení výzkumného záměru Veterinární aspekty bezpečnosti a kvality potravin	10
<i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA</i>	
Monitoring endokrinních disruptorů v řece Svitavě a Svatce v rámci městské aglomerace Brno	11
<i>K. Kružíková, J. Blahová, Z. Svobodová</i>	
Řešení projektu Národního programu výzkumu II – Využití nově syntetizovaných biomateriálů v kombinaci s kmenovými buňkami v léčbě chorob, které postihují lidské tkáně derivované z mezodermu: chrupavku, kost, vazy a menisky	12
<i>prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., MBA</i>	
Hotel Nový Dvůr – rekonstrukce	14
<i>Mgr. Daniela Němcová</i>	

Z ČINNOSTI FVL

Ústav parazitologie	15
<i>prof. MVDr. Břetislav Koudela, Ph.D.</i>	

Z ČINNOSTI FVHE

Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie	18
<i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA</i>	

Z ČINNOSTI FaF

Léčiva a jejich proměny v toku času	22
<i>Karel Král</i>	

Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVIŠŤ

Kaunicovy studentské koleje	24
<i>Ludmila Horáčková</i>	

Z ČINNOSTI STUDENTŮ

Majáles	26
<i>Jiří Benda</i>	
Znovuzrozený SPIRITUS	27
<i>Jana Vedrová</i>	
Mistrovství v lékárenské komunikaci (MLK)	28
<i>Mgr. Alena Petříková</i>	

UDÁLOSTI

VIII. Kábrtovy dietetické dny	29
<i>prof. Ing. Eva Straková, Ph.D.</i>	
Jarní koncert na VFU Brno	30
<i>redakce</i>	
Jarní setkání Klubu dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno a přednáška prof. Suchého o přírodních léčivech	31
<i>redakce</i>	

HORIZONTY

Karabach znamená „černá zahrada“	32
<i>Ladislav Steinhauser</i>	

JAK JE NEZNÁTE

Rozhovor s prof. MVDr. Ivou Steinhauserovou, CSc.	36
<i>B. Šolcová</i>	

**VITA
UNIVERSITATIS**

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

3 | 2009

Vydává:

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA
- předseda
MVDr. Pavel Brauner
doc. PhDr. Karel Král, CSc.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Redakce – kontaktní osoba:

Barbora Šolcová
Tel.: 541 562 001, 724 743 250
solcovab@vfu.cz

Grafická úprava a sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Jazyková korektura:

Pavel Bubla

Tisk:

EXPONATA-DIDOT, spol. s r. o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

Reg. č.: MK ČR E 18254
ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 4/09:

22. 6. 2009

Příští číslo vyjde:

24. 8. 2009

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

Úspěšná akreditace VFU Brno jako uživatelského zařízení podle zákona na ochranu zvířat proti týrání

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno je oprávněna používat při své činnosti pokusná zvířata. Používání pokusných zvířat je však na univerzitě omezeno a je regulováno v souladu s právními předpisy. Základními regulačními podmínkami používání pokusných zvířat jsou akreditace prostor pro držení a používání pokusných zvířat ministerstvem zemědělství, kontrola podmínek péče o zvířata Odbornou komisí na ochranu zvířat, vypracování projektů pokusů pro pokusy na zvířatech a jejich schválení odbornou komisí, schválení projektů pokusů na zvířatech ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy, provedení pokusů podle schváleného projektu pokusů a vedení příslušné evidence, kvalifikační způsobilost pracovníků provádějících pokusy na zvířatech, kontrola provádění pokusů univerzitní Odbornou komisí na ochranu zvířat, dozor nad prováděním pokusů na zvířatech Krajskou veterinární správou pro Jihomoravský kraj.

Akreditace prostor pro držení a používání pokusných zvířat

Akreditace prostor pro držení a používání pokusných zvířat Ministerstvem zemědělství byla termínově omezena do konce roku 2008, proto na podzim roku 2008 univerzita požádala o reakreditaci jako uživatelské zařízení pro provádění pokusů při výzkumné, výukové a další činnosti na univerzitě. Pro účely této akreditace byla povinná zpracovat podrobné podklady, které byly součástí podané žádosti o reakreditaci. Na začátku roku 2009 prověřil podmínky držení a zacházení s pokusnými zvířaty na univerzitě tým expertů jmenovaný ministerstvem zemědělství.

Na základě přezkoumání podkladů a úspěšného prověření na místě obdržela Veterinární a farmaceutická univerzita Brno rozhodnutí o prodloužení akreditace VFU Brno jako uživatelského zařízení podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, jímž získala oprávnění provádět ve svých určených zařízeních pokusy podle jednotlivých projektů pokusů, a to až do 6. března 2014.

Akreditovány tak na další období byly prostory pro určené druhy zvířat na Klinice chorob koní v budově č. 7 (kůň), Klinice chorob přežvýkavců v budově č. 7 (skot, koza, ovce), Klinice psů a koček v budově č. 43 (prase, králík), Klinice chorob ptáků, plazů a drobných savců v budově č. 43 (myš, potkan, morče, křeček, králík, fretka, osmák, papoušci, pěvci, dravci, sovy, holubi, plazi) a v budově č. 33 (drůbež), Ústavu infekčních chorob a epizootologie v budově č. 11 (myš, potkan, morče, křeček, králík, křepelka, zajíc, kůň, skot, prase, ovce, koza, kur, kachna, husa), Ústavu mikrobiologie a imunologie v budově č. 33 (ovce, koza, prase), Ústavu parazitologie v budově č. 32 (myš, potkan, morče, krysa, hraboš, činčila, pískomil, plazi, obojživelní-

Potkan laboratorní v Ústavu veřejného veterinárního lékařství a toxikologie

Králík domácí v Ústavu veřejného veterinárního lékařství a toxikologie

ci), Ústavu výživy, zootechniky a zoohygieny v budově č. 19 a 17 (králík, křepelka, brojler, nosnice, kachna, husa, krůta, perlička, orebice, bažant), Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí v budově č. 25 (kapří ná sada, kapří plůdek, akvarijní ryby), Ústavu veřejného veterinárního lékařství a toxikologie (myš, potkan, morče, křeček, králík, drůbež, kapr, drápatka, akvarijní ryby), Ústavu humánní farmakologie a toxikologie (myš, potkan, morče, králík) a na Školním zemědělském podniku v Nových Dvorech (skot, prase, kůň), v Jinačovicích (krocán, bažant, perlička, koroptev, orebice, křepelka) a v Novém Jičíně (skot, prase, kůň). Veterinární a farmaceutická univerzita Brno tak splňuje pro další období podmínku akreditace prostor pro držení pokusných zvířat.

■ Kuřata ve zvířetníku a Ústavu veřejného veterinárního lékařství a toxikologie

Kontrola podmínek péče o zvířata Odbornou komisí na ochranu zvířat

Pro kontrolu péče o zvířata musí být podle zákona na ochranu zvířat proti týrání zřízena na univerzitě Odborná komise na ochranu zvířat. Tato komise má v současné době složení: doc. MVDr. Petr Chloupek, Ph.D. (předseda), prof. MVDr. Jaroslav Doubek, CSc. (osoba odpovědná za péči o pokusná zvířata), doc. MVDr. David Modrý, Ph.D. (člen), MVDr. Helena Modrá, Ph.D. (člen), doc. MVDr. Pavel Suchý, Ph.D. (člen). Komise je oprávněna provádět kontroly v jednotlivých zařízeních univerzity, v nichž jsou držena pokusná zvířata.

Vypracování projektů pokusů pro pokusy na zvířatech

Pokusem je jakékoliv použití zvířete k pokusným nebo jiným vědeckým účelům, které u zvířete vyvolá nebo je způsobilo vyvolat bolest, úzkost nebo utrpení, anebo které může vést k trvalému poškození nebo ke ztížení přirozeného způsobu života zvířete, anebo které v důsledku provedených zákroků nebo provedených úkonů vede nebo může vést k tomu, aby se zvíře s takovýmto poškozením narodilo; za pokus se považují i případy, kdy bylo u zvířete vyloučeno utrpení nebo trvalé poškození úspěšným použitím prostředků pro celkové nebo místní znecitlivění, prostředků snižujících bolest nebo jiných metod. Veterinární léčebné, preventivní a diagnostické úkony, inseminace a přenos embryí, porážení zvířat nebo označování

■ Umístění Drápatek vodních na Ústavu veřejného veterinárního lékařství a toxikologie

zvířat v chovu nejsou pokusem. Pokusným zvířetem je každý živý obratlovec, který je nebo má být použit k pokusům, včetně volně žijícího zvířete a larvální formy schopné samostatného života nebo rozmnožování.

Projekt pokusů vypracovává ten, kdo má pokus v rámci výuky, výzkumu a další činnosti na univerzitě provádět (vedou-

cí pokusu). Projekt pokusu se vypracovává na samostatném formuláři a obsahuje zejména účel pokusu, dále druh, počet a další údaje o používaných zvířatech, podrobný popis postupu zacházení se zvířaty včetně aplikace léčiv a způsobu anestezie, popis místa, kde bude pokus probíhat, dále jak bude naloženo se zvířaty po ukončení pokusu a jak bude naloženo s kadávery, a další.

Schvalování projektu pokusů odbornou komisí

Vypracovaný projekt pokusů předá vedoucí pokusu univerzitní Odborné komisí na ochranu zvířat. Ta projekt pokusu posoudí z obsahového i formálního hlediska.

Pokusy mohou být povoleny pouze po ověření, že při současném stavu nelze zajistit poznatky nebo jejich využití jinými metodami nebo postupem, a to je-li předpokládána bolest, utrpení nebo poškození pokusných zvířat s ohledem na cíl pokusů eticky opodstatněna a jsou nezbytné z důvodů odvrácení nebo prevence nemocí, zdravotních poruch a jiných anomálií nebo jejich následků u člověka, zvířat nebo rostlin, včetně výroby a zkoušení jakosti, účinnosti a neškodnosti léčiv, látek nebo výrobků, dále z důvodů provádění diagnostiky nebo léčby onemocnění, zdravotních poruch nebo jiných anomálií a jejich následků u člověka, zvířat nebo rostlin, dále pro zjišťování, vyhodnocování, řízení nebo modifikace fyziologických stavů u člověka, zvířat nebo rostlin, dále z důvodů ochrany životního prostředí v zájmu zdraví nebo dobrých životních podmínek lidí anebo zvířat, dále pro provádění výuky, pokud účelu nelze dosáhnout jinak, dále pro zachování nebo rozmnožování živého materiálu pro vědecké účely, dále pro provádění vědeckého výzkumu.

V případě, že projekt splňuje všechny formální náležitosti a obsahové podmínky stanovené v zákoně na ochranu zvířat, v prováděcích předpisech a další podmínky stanovené na univerzitě odborná komise projekt pokusů schválí.

Schvalování projektu pokusů na zvířatech Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Po schválení projektu pokusů univerzitní Odbornou komisí na ochranu zvířat proti týrání je projekt pokusů odeslán ke schválení na ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ke schválení. Zde určená komise projekt pokusů opět posoudí z formálního i obsahového hlediska a zejména posoudí jeho soulad se zákonem na ochranu zvířat proti týrání a jeho prováděcími předpisy, a pokud projekt pokusů splňuje všechny náležitosti a podmínky, tak jej schválí. Odborná komise na ochranu zvířat obdrží stanovisko MŠMT a na jeho základě povolí provádění pokusů vedoucímu pokusu podle schváleného projektu pokusů.

Je důležité si uvědomit, že provádění pokusu může být zahájeno až po jeho schválení ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a následném povolení provádění pokusů univerzitní Odbornou komisí na ochranu zvířat proti týrání.

Provádění pokusů podle schváleného projektu pokusů a vedení příslušné evidence

Pokusy mohou být provedeny jen v souladu se schváleným projektem pokusu. O zahájení provádění pokusů musí vedoucí pokusu předem informovat předsedu odborné komise, osobu odpovědnou za péči o zvířata a krajskou veterinární správu

Umístění kapra v Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí

Akvária pro akvarijní ryby v Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí

Pokusné zařízení v Ústavu parazitologie

podle místa provádění pokusu (pokud jsou pokusy prováděny na VFU Brno, pak KVS pro Jihomoravský kraj).

O průběhu pokusu musí být veden protokol, který obsahuje zejména záznamy o úkonech stanovených v projektu pokusu, každodenní kontrole zdravotního stavu a další údaje vztahující se ke využití zvířat, a další podrobnosti uvedené v zákoně č. 246/1992 Sb. a ve vyhlášce č. 207/2004 Sb., o ochraně, chovu a využití pokusných zvířat.

■ Prostory pro pokusy na Klinice chorob psů a koček

■ Ustájení krav na Klinice chorob přežvýkavců

■ Ustájení koz na Klinice chorob přežvýkavců

Po ukončení pokusu (nejpozději do jednoho týdne) musí vedoucí pokusu informovat předsedu odborné komise o ukončení pokusu a o počtu použitých pokusných zvířat.

Kvalifikační způsobilost pracovníků provádějících pokusy na zvířatech

Zacházení s pokusnými zvířaty je regulováno také ve smyslu odborné kvalifikace osob. Řídit a kontrolovat pokusy na zvířatech jsou oprávněni lékaři, veterinární lékaři a osoby s jiným vysokoškolským vzděláním biologického směru, pokud se během studia, postgraduálního studia nebo další-

ho celoživotního vzdělávání občanů prokazatelně seznámili s metodami chovu a práce na pokusných zvířatech, s jejich ochranou, s vyhledáváním a používáním alternativních metod a kterým bylo uděleno osvědčení příslušným orgánem ochrany zvířat. Tzn., že každý pracovník VFU Brno, který řídí pokusy na zvířatech, musí absolvovat příslušný vzdělávací kurz a složit zkoušku k získání Osvědčení podle § 17 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Kurzy organizuje každoročně Institut celoživotního vzdělávání a informatiky VFU Brno ve spolupráci s ministerstvem zemědělství.

■ Koně na Klinice chorob koní

Manipulovat s pokusným zvířetem a provádět zákroky vymezené projektem pokusů mohou pouze osoby, které získaly osvědčení o odborné způsobilosti. Tzn., že každý pracovník VFU Brno, který manipuluje s pokusnými zvířaty, musí absolvovat příslušný vzdělávací kurz a složit zkoušku k získání Osvědčení podle § 18 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Kurzy organizuje každoročně Institut celoživotního vzdělávání a informatiky VFU Brno.

Kontrola provádění pokusů univerzitní Odbornou komisí na ochranu zvířat

Provádění pokusů na VFU Brno, zejména z pohledu jejich souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., prováděcími předpisy a schváleným projektem pokusů, kontroluje univerzitní Odborná komise na ochranu zvířat.

Dozor nad prováděním pokusů na zvířatech Krajskou veterinární správou pro Jihomoravský kraj

Státní dozor nad prováděním pokusů na zvířatech na VFU Brno provádí Krajská veterinární správa pro Jihomoravský kraj. Kontroluje dodržování podmínek pro ustájení a zacházení se zvířaty podle akreditace VFU Brno. Při provádění pokusů vedoucí pokusu předem oznámí zahájení pokusu KVS a ta pak kontroluje provádění pokusu podle zákona č. 246/1992 Sb., prováděcích předpisů a schváleného projektu pokusů.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno získáním akreditace od ministerstva zemědělství jako uživatelského zařízení

■ Ustájení prasat na ŠZP v Novém Dvoře

pode zákona na ochranu zvířat proti týrání pro další období a plněním dalších podmínek pro provádění pokusů na zvířatech plní povinnosti dané právními předpisy k zacházení se zvířaty v rámci vzdělávání, výzkumu a dalších činností spojených s posláním a odborným zaměřením univerzity, jejích studijních programů a výzkumných priorit obvyklých pro veterinární a farmaceutické univerzity v Evropě.

text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA**
doc. MVDr. Petr Chloupek, Ph.D.

foto: archiv autorů

Zasedání vědecké rady VFU Brno – hodnocení vědecké a publikační činnosti za rok 2008

Vědecká, výzkumná a tvůrčí činnost na VFU v roce 2008

Na VFU Brno byly v roce 2008 v rámci vědecké, výzkumné a odborné činnosti řešeny mezinárodní projekty, výzkumné záměry, Národní program výzkumu II, granty grantových agentur (zejména GAČR, NAVZ, MZD, MPO a dalších), specifického výzkumu a IGA VFU Brno a smluvního výzkumu s podniky a případně dalšími zadavateli.

V roce 2008 VFU Brno řešila již čtvrtým rokem dva výzkumné záměry o celkové dotaci 48 910 000 Kč. Výzkumný záměr Aktivní tvorba zdraví, výkonnosti a užitkovosti zvířat (řešitel prof. MVDr. R. Dvořák, DrSc. - FVL) byl dotován ze státních prostředků 18 763 000 Kč. Byl orientován na prohloubení a získání nových poznatků týkajících se aktivní tvorby zdraví, užitkovosti a výkonnosti přežvýkavců, prasat, koní a jejich potomstva, prostřednictvím ovlivňování metabolismu a reprodukčních schopností. Výsledkem řešení za rok 2008 bylo 26 uplatněných výsledků ve formě impaktovaných publikací a 35 dalších publikací na úrovni odborných publikací a příspěvků uveřejněných na domácích a zahraničních konferencích.

Výzkumný záměr Veterinární aspekty bezpečnosti a kvality potravin (řešitel prof. MVDr. V. Večerek, CSc., MBA - FVHE) byl dotován ze státního rozpočtu částkou 30 147 000 Kč. Tento výzkumný záměr je orientován na veterinární aspekty bezpečnosti a kvality potravin. Vychází z komplexního evropského pojetí bezpečnosti potravin. Cílem je zvýšit úroveň poznání a praxe k ochraně člověka před nebezpečím z potravin. Výsledkem řešení za rok 2008 bylo 61 uplatněných výsledků ve formě impaktovaných publikací ve vědeckých časopisech a 190 dalších publikací na úrovni odborných publikací a příspěvků uveřejněných na domácích a zahraničních konferencích.

VFU Brno řešila v roce 2008 také Národní program výzkumu II o celkové výši 16 094 000 Kč. Jednalo se o třetí rok řešení projektu NPV II 2B06130 Využití nově syntetizovaných biomateriálů v kombinaci s kmenovými buňkami v léčbě chorob, které postihují lidské tkáně derivované z mezodermy: chrupavku, kost, vazy a menisky v celkové výši poskytnutých státních prostředků pro VFU Brno ve výši 6 293 000 Kč (prof. MVDr. A. Nečas, PhD. - FVL). Za rok 2008 bylo uplatněno 9 výsledků ve formě impaktovaných publikací a 14 dalších publikací na úrovni odborných článků a příspěvků na konferencích.

Dále se VFU Brno podílela na řešení projektu NPV II 2B06093 Nové postupy pro sledování vlivu městských aglomerací na kvalitativní parametry fluvialního prostředí s důrazem na identifikaci endokrinních látek (prof. MVDr. Z. Svobodová, DrSc. - FVHE) ve výši 412 000 Kč v roce 2008. Za rok 2008 byl uplatněn 1 výsledek ve formě impaktované publikace a 3 další publikace.

V mezinárodním výzkumu a spolupráci ve výzkumu se VFU Brno podílela v roce 2008 na řešení 2 projektů v celkové výši 650 000 Kč.

VFU Brno dále realizovala v roce 2008 na úrovni řešitelství 26 projektů grantových agentur ve výši 12 312 000 Kč a na úrovni spoluřešitelství 9 projektů grantových agentur ve výši 2 919 000 Kč.

Dále byly řešeny 4 granty Vědeckého výboru veterinárního a Vědeckého výboru výživy zvířat v celkové výši 270 000 Kč.

Celkově na VFU Brno v roce 2008 došlo ve srovnání s rokem 2005 k nárůstu počtu řešených projektů z 42 na 45, tj. o 7,1 %. Množství prostředků vložených do vědecké a výzkumné činnosti zaznamenalo obrovský nárůst z 65 405 000 Kč na 94 964 000 Kč, tj. o 45,2 %. Podíl prostředků vědecké a výzkumné činnosti na celkovém rozpočtu univerzity vzrostl z 22,9 % na 24,1 % (tzn., že podíl získávaných prostředků v grantových soutěžích na vědu a výzkum rostl rychleji než podíl prostředků přidělovaných univerzitě na vzdělávací činnost).

VFU Brno realizovala v roce 2008 také vnitřní grantovou agenturu VFU Brno (IGA VFU). Celkově bylo vyčleněno

■ Výzkum na drůbeži – odběr vzorků krve

■ Měření parametrů u drůbežního masa

■ Výzkumná činnost v laboratoři

z rozpočtu univerzity 2 500 000 Kč na projekty této agentury, zejména na projekty doktorandů a studentů VFU Brno. Zde bylo v roce 2008 řešeno 25 projektů. Celkově na VFU Brno v roce 2008 došlo ve srovnání s rokem 2005 k nárůstu množství prostředků vložených do IGA VFU Brno z 2 000 000 na 2 500 000 Kč, tj. o 25 %, dále k nárůstu počtu řešených projektů z 21 na 25, tj. o 19,1 %.

Publikační činnost v roce 2008

VFU Brno výsledky své vědecké, výzkumné a tvůrčí činnosti realizuje zejména formou publikací, které jsou evidovány a následně prezentovány v ročním přehledu publikací Seznam publikací VFU Brno (List of publications). V roce 2008 bylo publikováno 169 (71 FVL, 66 FVHE, 32 FaF) impaktovaných vědeckých publikací ve vědeckých časopisech, 44 (1 FVL, 23 FVHE, 20 FaF) neimpaktovaných vědeckých publikací ve vědeckých časopisech, 113 (66 FVL, 25 FVHE, 22 FaF) publikací v odborných časopisech, 218 (98 FVL, 101 FVHE, 19 FaF) příspěvků na zahraničních konferencích, 263 (53 FVL, 127 FVHE, 83 FaF) příspěvků na domácích konferencích, 37 (19 FVL, 12 FVHE, 6 FaF) monografií a kapitol v monografiích, učebnic, kapitol v učebnicích, skript a kapitol ve skriptech, 9 (1 FVL, 8 FVHE, 0 FaF) multimediálních výukových textů, 36 (10 FVL, 19 FVHE, 7 FaF) doktorských disertačních prací, 5 (1 FVL, 3 FVHE, 1 FaF) habilitačních prací. Tuto publikační činnost lze hodnotit jako výbornou.

Výsledky publikační činnosti za rok 2008 jsou uváděny do registru informací RIV podle pokynů, které jsou pro tuto evidenci uplatňovány.

Celkově na VFU Brno v roce 2008 došlo ve srovnání s rokem 2005 k nárůstu počtu impaktovaných vědeckých publikací ve

■ Výzkum v oblasti reprodukce zvířat

vědeckých časopisech ze 102 na 169, tj. o 65,7 % Index počtu publikací ve vědeckých časopisech s impakt faktorem na 100 akademických pracovníků vzrostl z 46,1 na 68,0, tj. o 47,5 %, index počtu publikací ve vědeckých časopisech s impakt faktorem na 1 000 studentů vzrostl z 43,4 na 60,9, tj. o 40,4 %. VFU Brno tak při posuzování výzkumné činnosti mezi veřejnými vysokými školami podle orientačního koeficientu daného počtem publikací ve vědeckých časopisech s impakt faktorem na 1 000 studentů nebo na 100 akademických pracovníků patří mezi nejlepší univerzity v České republice.

■ text: **prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., MBA**

prorektor VFU Brno

foto: archiv redakce

Řešení výzkumného záměru

Aktivní tvorba zdraví, užitkovosti a výkonnosti hospodářských zvířat

Výzkumný záměr je řešen na Fakultě veterinárního lékařství. V rámci studia metabolismu přežvýkavců jsme při řešení výzkumného záměru získali za definovaných podmínek nové poznatky v oblasti metabolismu Se, Zn, vitamínu E a A, ale i dalších látek ve vztahu matka – kolostrum – mléko – mládě. V rámci studia interakcí mezi mikroprvky se neprokázaly negativní interakce mezi Cu, Se, Mn, Zn. V rámci řešení výzkumného záměru jsme také poprvé v České republice popsali výskyt fropy kid syndromu („syndrom svalové slabosti kůzlat“). Dlouhodobá suplementace biotinu snížila výskyt onemocnění distální části prstu.

Dotace selenu i zinku ovlivňuje imunitní systém kůzlat. V chovech skotu s výskytem respiračních infekcí telat a mastitid jsme se zaměřili na laboratorní diagnostiku *Mycoplasma*

bovis, která představuje významný zdravotní a ekonomický problém. Byly rozpracovány syntetické postupy komplexních sloučenin prvků Co, Ni, Cu, Zn aj. s různými typy biogenních ligandů. Syntetizované komplexní sloučeniny jsou významným zdrojem potenciálních nových léčiv a preventivních přípravků využitelných v praxi.

Výzkum v oblasti metabolismu u prasat byl orientován především na využitelnost železa z různých sloučenin. Elementární železo ve formě karbonylu železa má u selat malou využitelnost. Polymaltózový komplex železa je stejně účinný pro prevenci anémie jako fumaran železa a lze tedy doporučit jeho používání. Dotace organických forem selenu prasnícím má za následek vyšší koncentrace selenu ve tkáních novorozených selat a v mléce prasníc ve srovnání s anorganickou formou selenu.

■ Odběr krve při studiu vztahu matka-mládě

■ Laparoskopické řešení levostranné dislokace slezu

■ Stanovení selenu atomovou absorpční spektrofotometrií

Výzkum v oblasti metabolismu, aktivní tvorby zdravé a výkonnosti koní byl orientován na studium myopatií. V roce 2007 byla zahájena epidemiologická studie zaměřená na shromažďování dat o zátěžové rhabdomyolýze koní. Byla provedena studie vlivu inhalačně podávaného clenbuterolu (salbutamolu) v celkové anestezii s cílem ovlivnit systémovou tkáňovou hypoxii. Byly publikovány dlouhodobé výsledky operativního ošetření kolikových onemocnění koní.

V oblasti reprodukčních procesů u přežvýkavců, prasat a koní byly získány nové poznatky v léčbě acyklie, ovariálních cyst, či opakovaného nezabřezávání u krav depotní formou progesteronu,

(re)synchronizaci říje, mražení boviních embryí vitrificační metodou, využití sexace embryí a v možnostech kryokonzervace ejakulátu kance a hřebce. Od roku 2005 do 2008 bylo s dedikací ve prospěch výzkumného záměru publikováno 247 prací. Z toho 74 vyšlo v časopisech s IF, 62 prací v recenzovaných časopisech bez IF, 33 prací bylo zveřejněno v recenzovaných monografiích a knihách, 67 prací vyšlo ve sbornících z vědeckých konferencí a sympozií, byly vydány 2 metodiky pro praxi a 9 prací z kategorie ostatní.

■ text: **prof. MVDr. Rudolf Dvořák, CSc.**, hlavní řešitel
foto: archiv autora

■ Příprava na artroskopii

Řešení výzkumného záměru Veterinární aspekty bezpečnosti a kvality potravin

Výzkumný záměr Veterinární aspekty bezpečnosti a kvality potravin je zaměřen na zvýšení úrovně poznání k ochraně člověka před nebezpečím z potravin. Vychází z komplexního evropského pojetí bezpečnosti potravin. Je členěn do 5 oblastí, a to ekologické podmínky pro výrobu surovin a potravin, produkce krmiv a výživa zvířat, produkční zdraví a ochrana a welfare zvířat, hygiena a zdravotní nezávadnost produktů a potravin, veterinární ochrana veřejného zdraví. Záměr je řešen od roku 2005 a doba řešení je sjednána do roku 2011. Hlavním řešitelem je prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA. Ročně je výzkumný záměr dotován ze státního rozpočtu částkou okolo 30 000 000 Kč (v roce 2008 se jednalo o 30 147 000 Kč). Výsledkem řešení jsou zejména vědecké publikace v časopisech s impakt faktorem a další publikace v domácích a zahraničních časopisech a příspěvky na zahraničních a domácích konferencích. Za rok 2008 bylo 61 uplatněných výsledků ve formě impaktovaných publikací ve vědeckých časopisech a 190 dalších publikací na úrovni odborných publikací a příspěvků uveřejněných na domácích a zahraničních konferencích. Kontrolu řešení výzkumného záměru provádí každoročně řešitel, vědecká rada VFU Brno, vědecká rada FVHE, jedenkrát za dva roky poskytovatel (MŠMT), a namátkově další kontrolní orgány. Výsledky výzkumného záměru přispívají dalšímu vědeckému poznání

Instrumentální měření barvy svaloviny

v oblasti bezpečnosti a kvality potravin zejména z hlediska veterinárního zajištění ochrany zdraví člověka.

text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA**
hlavní řešitel výzkumného záměru
foto: archiv autora

Příprava svaloviny tolstolobika pro měření aw

Příprava vzorků pro parazitologické studie

Monitoring endokrinních disruptorů v řece Svitavě a Svatce v rámci městské aglomerace Brno

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno se v roce 2006 stala spoluřešitelem projektu Národního programu výzkumu II ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s názvem „Nové postupy pro sledování vlivu městských aglomerací na kvalitativní parametry fluválního prostředí s důrazem na identifikaci endokrinních látek (2B06093)“. Tento projekt vznikl za spolupráce naší univerzity se Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě (řešitel), Českým hydrometeorologickým ústavem (spoluřešitel) a Přírodovědeckou fakultou MU v Brně (spoluřešitel). Řešitelskými pracovišti části projektu na VFU Brno jsou oddělení toxikologie v Ústavu veřejného veterinárního lékařství a toxikologie, oddělení biochemie v Ústavu biochemie, chemie a biofyziky a Ústav patologické morfologie (obr. 1).

Cílem projektu je propojení chemického a biologického přístupu k monitoringu za účelem získání komplexní charakteristiky znečištění vodního prostředí ve vybraných lokalitách v rámci městské aglomerace Brno, a to se zaměřením primárně na endokrinní disruptory (antibiotika, estrogeny, polární polutanty). Projekt se zaměřuje na endokrinní disruptory, které doposud nebyly v České republice v rámci programů monitoringu systematicky sledovány. Komplex studií je zaměřen na testování vhodných metod, na záchyt uvedených látek pomocí bodových odběrů vody, plavenin a sedimentů a na zavedení metod pasivního vzorkování pomocí komerčně dostupných kalibrovaných pasivních vzorkovacích systémů (POCIS, SPMD). Pozornost je zaměřena na porovnání výsledků získaných při expozici pasivních vzorkovačů s výsledky z bodových odběrů vod.

Součástí tohoto projektu je také biologický monitoring, který je prováděn na VFU Brno, a je zaměřen na stanovení:

1. Biochemických markerů – enzymů I. a II. fáze detoxikace polutantů (cytochrom P450, ethoxyresorufin-O-deethylasa, glutathion S-transferása) v hepatopankreatu ryb.
2. Biochemických markerů vitellogeninu a 11-ketotestosteronu v krevní plazmě ryb.
3. Estrogenních látek ve vodách.
4. Histopatologické vyšetření gonád za účelem určení pohlaví a determinaci intersexuálních jedinců.
5. Histopatologické vyšetření hepatopankreatu s detekcí vitellogeninu.

V konečné fázi sledování budou provedeny vzájemné korelace mezi koncentrací sledovaných látek v jednotlivých složkách vodního prostředí včetně ryb (vzorkované různými metodami) a biologickými účinky v organismu ryb.

Řešení projektu začalo v červnu 2006 a doba řešení projektu je 3,5 roku (do konce roku 2009). V roce 2007 a 2008 byl v rámci VFU Brno zajištěn a proveden odlov indikátorových ryb jelců tloušťů (*Leuciscus cephalus* L.; obr. 2) (celkem 106 ryb v roce 2007 a 119 ryb v roce 2008) ve všech sledovaných lokalitách. Sledované lokality jsou uvedeny na obr. 3, tzn. dvě

nad Brnem (Bílovice nad Svitavou, Kníničky) a pět pod Brnem (Svratka nad soutokem se Svitavou, Svitava nad soutokem se Svratkou, Modřice, Rajhradice, Židlochovice). Ve zmíněných lokalitách, kde byly umístěny také pasivní vzorkovače (obr. 4), byly odebrány potřebné vzorky ryb (obr. 5, 6), plavenin, sedimentů a vody. V současnosti probíhají poslední analýzy odebraných vzorků (obr. 7, 8). Získané výsledky jsou průběžně zpracovávány a publikovány nejen na českých a zahraničních konferencích (obr. 9, 10), ale také ve vědeckých časopisech s impakt faktorem.

Práce a analýzy všech spoluřešitelů projektu podávají komplexní pohled na znečištění vodního prostředí ve sledovaných lokalitách řek Svitavy a Svratky v rámci brněnské aglomerace. Získané poznatky budou využity také při výuce toxikologie a ekotoxikologie na VFU Brno a PřF MU.

text: **K. Kružíková, J. Blahová, Z. Svobodová**
foto: K. Kružíková, J. Blahová

Odlov ryb na řece Svitavě pomocí neseného elektrického agregátu

Zpracování odlovených ryb a odběr vzorků k následným analýzám

Řešení projektu Národního programu výzkumu II

Využití nově syntetizovaných biomateriálů v kombinaci s kmenovými buňkami v léčbě chorob, které postihují lidské tkáně derivované z mezodermy: chrupavku, kost, vazy a menisky

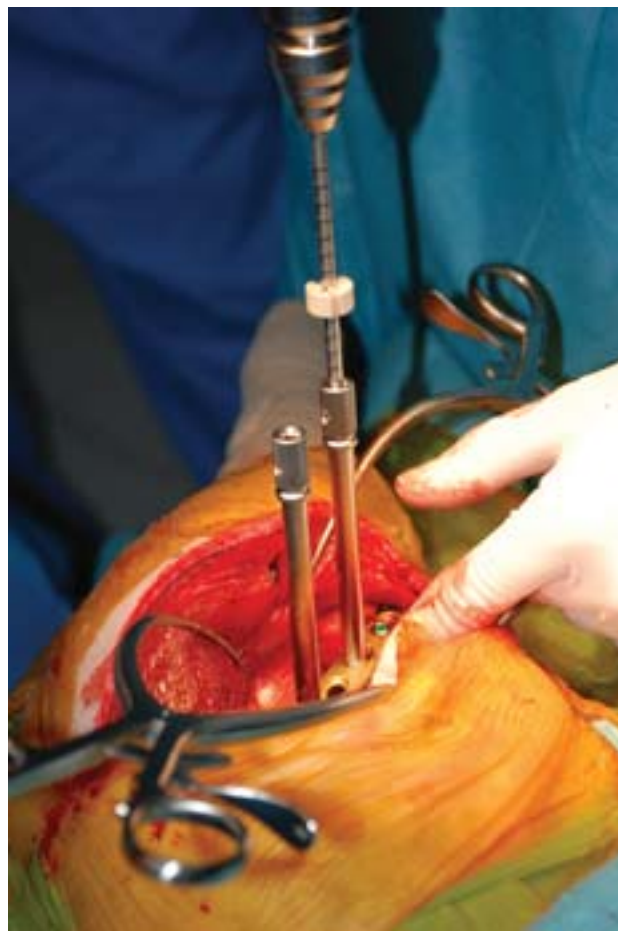
Projekt Národního programu výzkumu II „Využití nově syntetizovaných biomateriálů v kombinaci s kmenovými buňkami v léčbě chorob, které postihují lidské tkáně derivované z mezodermy: chrupavku, kost, vazy a menisky“ se zabývá v současné době velmi aktuální problematikou biomateriálů a nanotechnologií. Projekt je řešen od roku 2006 s dobou řešení do roku 2011, a to v rámci programu „Zdravý a kvalitní život“, v tematické oblasti „Biomateriály pro transplantaci medicínu“. Náplní tohoto výzkumného projektu jsou experimentální transplantace nosičů (scaffoldů) v kombinaci s mezenchymovými kmenovými buňkami do defektů ve tkáních muskuloskeletálního systému. Projekt je koncipován tak, aby experimentální vývoj dospěl k technologiím, které ověří případné možnosti jejich bezpečného využití v transplantacích

do kostí, kloubů, šlach a vazů, jakožto náhrad ireverzibilně poškozených tkání člověka.

Na řešení projektu Národního programu výzkumu II se podílí 5 řešitelských týmů, a to jako hlavní řešitelské pracoviště Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, jako spoluřešitelská pracoviště Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR Liběchov, Masarykova univerzita v Brně – Lékařská fakulta, Ústav experimentální medicíny AV ČR Praha a Vysoké učení technické v Brně – Fakulta chemická. Hlavním řešitelem-koordinátorem je Prof. MVDr. A. Nečas, PhD., MBA. Ročně je projekt dotován přibližně 15.000 tis. Kč. V roce 2008 pokračovalo třetím rokem řešení s uznanými finančními prostředky ve výši 15 682 000 Kč. Z MŠMT bylo poskytnuto 14 113 000 Kč. Na řešení tohoto projektu byly pro rok 2008 použity prostředky z neveřejných zdrojů

■ Provádění operace stehenní kosti u miniaturního prasete

■ Detail operační rány

Skafole (nosič) osazený kmenovými buňkami před implantací

Po implantaci do segmentárního defektu stehenní kosti fixovaného titanovou zámkovou kompresní ploténkou a šrouby u miniaturního prasete

Kontrolní vyšetření kosti komputerovou tomografií u operovaného zvířete

ve výši 1 569 000 Kč, jakožto dofinancování projektu v souladu se smlouvou s poskytovatelem. Z celkové částky na VFU připadal pro rok 2008 podíl 6 293 000 Kč. Výsledkem řešení jsou zejména vědecké publikace v časopisech s impakt faktorem, odborné knihy a další publikace v domácích a zahraničních časopisech a příspěvky na zahraničních a domácích konferencích. Zprávu o řešení podává řešitel-koordinátor na vědecké radě VFU Brno a kontrolu řešení projektu provádí každoročně poskytovatel (MŠMT ČR) na základě zpracovaných průběžných zpráv. Výsledkem řešení tohoto projektu v roce 2008 bylo 38 výstupů ve formě impaktovaných publikací, publikací v odborném časopise,

příspěvků ve sbornících z mezinárodních zahraničních a domácích konferencí, odborných knih a kapitol v odborných knihách.

Výsledky přispívají k dalšímu vědeckému poznání v oblasti zdraví člověka a zvířat a k naplnění cíle vypracovat bezpečné a efektivní postupy, které umožní využití nově syntetizovaných biopolymerů osazených cíleně diferencovanými kmenovými buňkami v léčbě nemocí pohybového aparátu.

 text: **prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., MBA**
řešitel-koordinátor
foto: archiv autora

Tým VFU Brno a LF MU Brno při transplantačních operacích

Hotel Nový Dvůr – rekonstrukce

V oblasti severozápadně od Brna, v kraji známém z Mrš-
tíkovy Pohádky Máje, kudy se vine Brněnská přehrada
a nad ní se vzpíná jeden z nejrozsáhlejších hradů – státní
hrad Veveří, se v jeho těsné blízkosti v katastru obce Veverská
Bítýška nachází Hotel Nový Dvůr. Jde o účelové zařízení VFU
Brno, které bylo v r. 2008 výrazně zrekonstruováno a opraveno.

První dochované zmínky o hostinci na tomto místě jsou
z 2. pol. 13. stol., neboť se nacházel na solné cestě vedoucí od
Salzburška údolím řeky Svratky a tvoří jeden z trojúhelníků
historických staveb uvedené lokality, kterými jsou hrad Veve-
ří, hradní prádelna a hostinec, nyní hotel Nový Dvůr, v dřívějších
letech známý jako hospoda „U Smejalky“. Uvedený
objekt byl vždy hostincem, který tvořila krčma a překladiště
nákladu. Zřejmě jedinou dochovanou částí hotelu je trámoví
ve vestibulu, jehož úctyhodná festovní vazba budí respekt do
dneška. V devadesátých letech min. století prošel hotel zásadní
rozsáhlou rekonstrukcí, od demolice zdevastovaných částí až
po výstavbu nových nosných příček a střechy. Nicméně hotel
si zachoval svou prostorovou strukturu dvou paralelně vodo-
rovných objektů spojených uprostřed vestibulem a prosklenou
chodbou. První čelní část jednopodlažního objektu tvoří re-
staurace a nad ním v podkroví ubytování. Druhou zadní část
objektu, zvanou Stodůlka, neboť byla původně stájemi, tvoří
dvě zasedací a konferenční místnosti – salónek a nad nimi
v podkroví je opět situováno ubytování. Všechny stavby do-
hromady tvoří kompaktní provozní jednotku. Kolem hotelu je
vybudováno jednoduché zděné oplocení. Ubytovací kapacitu
tvoří 6 dvoulůžkových pokojů, 3 pokoje třílůžkové a 2 čtyřlůž-
kové, každý pokoj má svoje nové samostatné sociální zařízení,
jehož nadstandardem je sprchový kout s masážním panelem.
Opravené salónek jsou vhodné pro pořádání konferencí, ško-
lení a jiných vzdělávacích a firemních akcí. Hotel svým záze-
mím a lokalitou přímo předurčuje k pořádání svatebních oslav,
rautů a jiných společenských akcí.

Rekonstrukce provedená v r. 2008 probíhala ve dvou rovi-
nách, jednak se přistoupilo k návrhu řešení soc. zařízení tak,
aby každý pokoj měl svoje samostatné soc. zařízení, a jednak
se jednalo o další opravy střechy, fasády, chodníků, elektric-
kých rozvodů apod. Rekonstrukce koupelen prováděla firma
INTERRA s.r.o. Sociální zařízení bylo nutno kompletně zre-
konstruovat včetně podlahových konstrukcí a instalačních
rozvodů, nové příčky byly zbudovány ze sádkokartonu, dopl-
něno bylo odvětrávání, vytápění, elektrické rozvody, osvětle-
ní. Stavební práce na koupelnách byly zahájeny v dubnu 2008,
ukončeny byly v červenci téhož roku.

Hlavním generálním zhotovitelem uvedených oprav byla
firma Tocháček s.r.o. Tyto opravy byly zahájeny rovněž v dubnu
2008 s jejich ukončením v červnu 2008, po dohodách se prová-
děly ještě další dílčí opravy v listopadu 2008, a to zejména na
topném systému. Vzhledem k tomu, že v lokalitě není zaveden
plyn, zůstává elektrická energie jediným možným zdrojem vy-
tápění. V prázdninových měsících r. 2008 se realizovaly malby,
nátěry, pokládka kobereců tak, aby korespondovaly s barevnou
konceptí interiérů. Nové koberce do celého objektu a dlažbu
v restauraci dodala a položila firma Novák s.r.o.. Do salónek
bylo instalováno nové osvětlení – kovový lustr rustikálního

Hotel Nový Dvůr

Pohled do jednoho ze salóneků, určených ke společenským akcím

stylu, židle byly potaženy novým čalouněním. Původní ven-
kovní nátěry oken, fasády, klempířských prvků vyžadovaly
taktéž obnovu. Fasáda byla na mnoha místech poškozena vli-
vem vlhkosti. Oprava byla provedena důkladným očištěním
poškozených povrchů s jejich lokální opravou a nanášením
nových nátěrů. Konečnou fází byla dodávka některých prvků
pokojového vybavení.

V současné době je hotel pronajat. Hotel svou polohou stojí
v zájmu Svazku obcí Panství hradu Veveří, které je sdružením
obcí podporujících a propagujících aktivity a rozvoj oblasti
bývalého panství hradu Veveří jako turisticky atraktivního
prostředí.

text: **Mgr. Daniela Němcová**, kvestorka VFU Brno
foto: Jiří Polášek

Ústav parazitologie

Výuka parazitologie probíhala na Vysoké škole zvěrolékařské již v době jejího založení a byla v průběhu vývoje veterinárního školství v Brně ve spojení s biologií a zoologií. Ústav pro všeobecnou zoologii a parazitologii byl založen současně se zřízením školy v roce 1918. Tento ústav byl v roce 1933 sloučen s biologií pod označením Ústav pro obecnou biologii a parazitologii a tento stav trval až do poválečného období. V roce 1951 se parazitologie od biologie oddělila a vznikly dva samostatné ústavy. Z parazitologického ústavu vedeného prof. Václavem Dykem vznikla Katedra parazitologie a invazních chorob s Oddělením chorob ryb a včel. Toto uspořádání skončilo v roce 1972, kdy byla zrušena samostatnost parazitologického pracoviště a parazitologie byla přičleněna ke Katedře patologické anatomie. V roce 1990 byl opět ustanoven samostatný Ústav parazitologie, který je dnes součástí Sekce patobiologie.

V prvních letech po založení vysoké školy přednášel parazitologii společně se zoologií prof. PhDr. Emil Sekera, a to s důrazem na taxonomické zařazení původců parazitóz. V roce 1928 sestavil první soupis živočišných cizopasníků ČSR. Klinické aspekty parazitárních (tehdy nazývaných invazních) onemocnění byly také součástí výuky na interních klinikách. Za řízení spojených ústavů pro obecnou biologii a parazitologii prof. MVDr. et PhDr. O. V. Hykešem došlo k dalšímu rozvoji výuky a výzkumu parazitóz okrajových skupin užitkových zvířat, dnes již řazených k objektům běžné veterinární péče.

Po druhé světové válce a odchodu profesora Hykeše do Prahy byl vedením ústavu pověřen MVDr. Václav Dyk. Pod jeho vedením byla v roce 1953 zřízena samostatná Katedra parazitologie a současně se výuka doplnila o poznávání parazitóz lovné zvěře a volně žijících zvířat. Zvláštní pozornost se věnovala ekonomicky závažným parazitózám a problému hodnocení ohniskového výskytu některých parazitóz. Po odchodu prof. V. Dyka, DrSc. byl vedením pracoviště parazitologie jmenován doc. MVDr. M. Nevole, CSc., do té doby asistent Katedry patologické morfologie. Pod jeho vedením byl kladen důraz na parazitózy zvířat ve velkochovech za současného útlumu sledování parazitů volně žijících zvířat. Po roce 1990 se opětovně věnovala pozornost také parazitům volně žijících zvířat a tento výzkum byl garantován žáky prof. Dyka, doc. Zavadilem a prof. Chroustem, kteří vedli v 90. letech minulého století ústav.

Ústav parazitologie patří mezi ústavy personálně málo početné. V současnosti vyučují parazitologickou problematiku dva profesoři, jeden docent, jeden odborný asistent a jeden asistent. V ústavu působí prof. MVDr. Vlasta Svobodová, CSc., která začínala v ústavu jako vědecká pracovnice se zaměřením na parazitózy malých přežvýkavců. V letech 2003-2006 zastávala funkci přednosty ústavu. Od roku 1999 pracuje v ústavu prof. MVDr. Břetislav Koudela, CSc. Působil v Ústavu parazitologie jako asistent již v době studií a po absolvování studia přešel do Parazitologického ústavu ČSAV (dnes AV ČR). V ústavu dále pracuje doc. MVDr. David Modrý, Ph.D., který působil v ústavu již v průběhu studia a po obhajobě disertační práce v roce 2001 se habilitoval v roce 2005. Novými aka-

■ Cvičení z veterinární parazitologie

■ Studenti při výuce parazitologie

demickými pracovníky jsou MVDr. Michal Sloboda Ph.D. a MVDr. Martin Kamler.

Ústav pro všeobecnou zoologii a parazitologii byl v době založení Vysoké školy zvěrolékařské umístěn v přízemí budovy č. 32. Koncem čtyřicátých let minulého století hostoval ústav dočasně v budově chemického ústavu a roku 1949 se vrátil do původních prostor. Po generální adaptaci v roce 1999 se podařilo vybudovat a vybavit současnou cvičebnu a později také prostory pro studenty. V současnosti připravujeme novou moderní prostorovou koncepci Ústavu parazitologie, který bude přesunut do budovy č. 33. Po plánova-

ných úpravách budovy č. 33 se Ústav parazitologie dostane do bezprostředního sousedství s ostatními preklinickými ústavu. V budově č. 33 tak vznikne diagnostické a výukové centrum infekčních nemocí zvířat, které svým prostorovým uspořádáním a vybavením umožní těsné propojení činností sekce patobiologie.

Výuka parazitologie na VFU prošla v posledních letech změnami v rozsahu přednášek a cvičení. Poslední reorganizace výuky na VFU Brno ponechala výuku veterinární parazitologie v 6. a 7. semestru. Celkově však došlo k významné redukci počtu hodin přímé výuky. Zatímco například v akademickém roce 1968/1969 zahrnovala přímá výuka veterinární parazitologie 177 hodin, v současnosti je veterinární parazitologie vyučována v rozsahu 93 hodin přednášek a praktických cvičení. Tuto skutečnost však vyrovnávají povinně volitelné předměty klinické parazitologie psa a kočky, klinická parazitologie zvířat chovaných ze záliby a parazitologie potravin, která je přednášena jako povinný předmět pro studenty bakalářského studijního programu FVHE. Veterinární parazitologie pro magisterské studium a povinně volitelné předměty jsou také vyučovány v anglickém jazyce pro zahraniční studenty VFU.

V ústavu je tradičně věnována velká pozornost přípravě a zpracování odborných, magisterských a disertačních prací. Tato část spolupráce se studenty je úzce propojená s vědeckou prací a publikační aktivitou pracovníků ústavu. Také kontakty s jinými parazitologickými pracovišti v ČR i v zahraničí umožňují bohatou publikační aktivitu a ovliv-

ňují také zásadně grantovou úspěšnost. Pracovníci Ústavu parazitologie a jejich studenti se podílí nebo se podíleli na řešení projektů GA ČR, GA AV ČR, AKTION, COST, NAZV a FRVŠ. Tyto grantové projekty jsou navíc v osobě doc. Modrého propojeny s terénní prací v zemích s vyšším výskytem parazitů. Tradičními zeměmi, které jsou cílem expedic doc. Modrého a studentů, jsou Keňa, Jordánsko a nově i Rumunsko.

Vedle hlavní náplně (výuka, vědecká činnost) je v Ústavu parazitologie rutinně zajišťováno parazitologické vyšetření trusu, kožního seškrabu a srsti, dále určení parazitů ve vzor-

■ Zpracování materiálu z pítvy

■ Kontrola tkáňových kultur s parazity

cích zevního prostředí, vyšetření svaloviny a orgánů (trichinelóza, sarkocystóza, cysticerkóza), sérologická diagnostika toxoplazmózy a vyšetření na méně časté a importované infekce (babesióza, leishmanióza, dirofilarióza, aj.). V rámci konzultací je také doporučována vhodná terapie a preventivní opatření s ohledem na zdraví zvířat a možné riziko pro člověka. Plánovaný přesun do nových prostor v budově 33 a modernizace vybavení a zavedení nových postupů umožní akreditovat laboratoř se zaměřením na veterinární parazitologii.

Otevřená internetová encyklopedie Wikipedia charakterizuje veterinární parazitologii jako obor, který „studuje parazity, kteří ovlivňují zdravotní stav hospodářských zvířat, zvířat v zájmových chovech, jakož i volně žijících zvířat. Zabývá se vztahy mezi zvířaty a parazitem, jejich vzájemným ovlivňováním. Veterinární parazitologie zkoumá taxonomické znaky, morfologii, funkce, vývoj a životní podmínky parazitů v přírodě a v živém hostitelském organismu. Je zaměřena zejména na vznik, průběh a zánik parazitóz u zvířat, jakož i na diagnostiku, klinické projevy, patologickomorfologické změny v hostiteli, terapii a prevenci. Hlavním cílem je ochrana zdraví zvířat“. Tato definice vychází z tradičního pojetí veterinární parazitologie a měla platnost na přelomu tisíciletí.

V současnosti prochází veterinární parazitologie koncepčními změnami a profiluje se jako široce pojatý obor zahrnující nejenom ochranu zdraví zvířat, ale jako obor, který je také schopen reagovat na potřeby společnosti. Současné trendy veterinární parazitologie, které zahrnují témata řešená v Ústavu parazitologie, jsou zaměřeny na zlepšení diagnostických metod, na zoonózy parazitárního původu, na vliv globálního oteplování a šíření parazitů, na molekulární systematiku a molekulární diagnostiku parazitů.

Aktuální zaměření oboru veterinární parazitologie je nově také významně ovlivněno rozvojem EU. Rozšiřování EU a s ním spojená legislativa ovlivnila také problematiku veterinární parazitologie. V roce 2003 byla přijata legislativní úprava o sledování zoonóz a jejich původců, která rozděluje původce zoonóz do několika kategorií. Např. do kategorie původců zoonóz, kteří jsou povinně sledováni, jsou zahrnuti také původci trichinelózy a echinokokózy. Trichinelóza má také svou evropskou směrnici, kterou se stanovují zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v mase. Evropský parlament a Evropská komise také přijaly směrnici, na jejímž základě byla ustanovena referenční laboratoř Společenství pro parazity (CRLP). Tato laboratoř koordinuje především oblast sledování zoonotických parazitů v potravinách (*Trichinella* spp., *Echinococcus* spp., *Anisakis* spp.). Ústav parazitologie úzce spolupracuje s CRLP a je metodickým rádcem Státní veterinární správy ČR a Národní referenční laboratoře pro parazity při SVÚ Olomouc.

Plánovaný přesun Ústavu parazitologie do budovy č. 33 a s ním spojené změny ve smyslu nových prostor a moderního vybavení pro výuku i vědeckou práci představují významný podnět pro další rozvoj veterinární parazitologie na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno.

 text: **prof. MVDr. Břetislav Koudela, Ph.D.**

přednostu ústavu

foto: archiv ústavu, David Modrý

Odběr krve velblouda v Jordánské poušti pro parazitologické vyšetření, Dr. Michal Sloboda (VFU)

Odběr krve u velblouda v Jordánské poušti v rámci společného projektu: Dr. Michal Sloboda (VFU) a Dr. Mostafa Shudafat

Výzkum výskytu trypanozomózy koňovitých a velbloudů na Blízkém východě, Jordánsko, květen 2008

Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie

Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie vychází z tradic předmětů, které byly při vzniku Vysoké školy zvěrolékařské v roce 1918 nazvány podle vídeňského studijního plánu a rakouských předpisů Veterinární policie a Soudní zvěrolékařství. Předmět Veterinární policie zahrnoval výklad zákona o nákazách, Soudní zvěrolékařství představovalo forenzní oblast veterinární praxe a obchodu se zvířaty, což mělo v tehdejší době velký význam. Tyto obory neměly po vzniku vysoké školy vlastní pracoviště a výuku zajišťovali externí učitelé nebo učitelé jiných oborů.

Samostatný Ústav veřejného a soudního veterinářství vznikl k 1. říjnu 1952, jenž se stal při vzniku kateder součástí Katedry epizootologie a kliniky infekčních chorob a po její reorganizaci od roku 1962 pak Katedry epizootologie a vnitřních chorob. Byl umístěn v přízemí v severní části budovy č. 32 v areálu vysoké školy. Prvním přednostou (vedoucím) ústavu byl MVDr. Oldřich Svoboda (původním jménem Berthold Drucker). V tomto období vznikl základ velmi úzké spolupráce ústavu a státní veterinární služby. V roce 1966 byl Ústav veřejného a soudního veterinářství sloučen s Katedrou tropické veterinární medicíny do Katedry veřejného veterinárního lékařství a tropické veterinární medicíny. Externím vedoucím katedry

se stal doc. MVDr. Jaroslav Červenka, CSc. Katedra měla dva ústavy : Ústav veřejného veterinářství a Ústav tropické veterinární medicíny. V roce 1970 se externím vedoucím katedry doc. MVDr. Ladislav Polák, CSc., ředitel Státní veterinární správy v Praze. Prof. Polák vedl katedru do roku 1985, kdy odešel do důchodu. V roce 1986 se stal externím vedoucím katedry MVDr. Ing. Josef Křeček, který převzal vedení Státní veterinární správy v Praze. Z katedry se odloučil od 1. září 1987 nově zřízený Institut tropického a subtropického veterinárního lékařství a katedra byla přejmenována na Katedru organizace, ekonomiky a práva. MVDr. Ing. Josef Křeček vedl katedru do roku 1990, kdy v rámci společenských změn rezignoval na tuto funkci. V roce 1990 nastoupil do funkce vedoucího katedry MVDr. Jiří Ládr, který v roce 1990 vystřídal ve vedení Státní veterinární správy v Praze svého předchůdce. V roce 1990 byly zrušeny katedry, byly zřízeny ústavy a kliniky a vznikly dvě fakulty. Ústav byl pojmenován Ústav soudního a veřejného veterinárního lékařství a stal se součástí Fakulty veterinární hygieny a ekologie. MVDr. Jiří Ládr vedl ústav do roku 1992, kdy ukončil své působení ve Státní veterinární správě v Praze. V roce 1992 se stal externím vedoucím ústavu MVDr. Antonín Kozák, ústřední ředitel Státní veterinární správy v Praze, který

■ Budova, v níž je umístěn Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie

vedl ústav až do roku 1994. V roce 1994 nastoupil na základě konkurzního řízení do funkce vedoucího ústavu doc. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. Do důchodu odešel dlouholetý statutární zástupce vedoucího ústavu MVDr. Bohuslav Chloupek, CSc., který se téměř 24 let významně podílel na řízení katedry a z ní později vzniklého ústavu. V roce 2002 se stala součástí Ústavu soudního a veřejného veterinárního lékařství veterinární toxikologie. K 1. 1. 2004 došlo k reorganizaci ústavů na Fakultě veterinární hygieny a ekologie a Ústav soudního a veřejného veterinárního lékařství byl přejmenován na Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie, kdy název ústavu více akceptoval skutečnost, že jeho součástí se stala také toxikologie. V rámci ústavu vznikla dvě oddělení, a to oddělení Veřejného veterinářství a oddělení Toxikologie.

V současné době je vzdělávání v ústavu zaměřeno na výuku v oblasti veterinární ochrany veřejného zdraví, veterinární legislativy, veřejného veterinárního lékařství, soudního veterinárního lékařství, ochrany a welfare zvířat, etologie zvířat, poruch chování zvířat, veterinární toxikologie, toxikologie potravin, farmakologie v produkci potravin, ekonomiky veterinární činnosti, statistiky a výpočetní techniky, metodiky bakalářské práce a metodologie vědecké práce a ústav garantuje praxi v dozorových orgánech veterinární péče. Výuka je zajišťována pro studenty bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu Bezpečnost a kvalita potravin, magisterského studijního programu Veterinární hygiena a ekologie, a v rámci integrované výuky také magisterského studijního programu Veterinární lékařství a magisterského studijního programu Farmacie. V současné době je vyučováno v ústavu 51

předmětů (42 povinných a 9 povinně volitelných) a ústav ročně zajišťuje výuku v 6 000 hodinách přímé výuky v českém jazyce a ve více jak 300 hodinách přímé výuky v anglickém jazyce.

Ústav se podílí také na zabezpečování celoživotního vzdělávání, a to v rámci Univerzity třetího věku, v atestačním vzdělávání I. stupně, v atestačním vzdělávání II. stupně, ve vzdělávání veterinárních asistentů, ve vzdělávání k získání způsobilosti k provádění auditů potravinářských provozů, ve vzdělávání k získání způsobilosti k provádění dozoru nad ochranou zvířat, ve vzdělávání k získání způsobilosti k provádění pokusů na zvířatech a v řadě dalších kurzů, seminářů a vzdělávacích aktivit.

Ústav zabezpečuje také výuku v doktorském studijním programu Veterinární hygiena a ekologie, a to v oboru Veřejné veterinářství a ochrana zvířat a v oboru Veterinární toxiko-

■ Výuka veřejného veterinárního lékařství

■ Výuka toxikologie

■ Výuka statistiky v ústavu

■ Experimenty jsou součástí řešení výzkumného záměru

logie a toxikologie potravin. Vytváří také zázemí pro konání habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem, a to v oboru Veřejné veterinářství a toxikologie a v oboru Ochrana zvířat a welfare.

V rámci svého výzkumného zaměření ústav řeší oblast veterinárních aspektů bezpečnosti a kvality potravin. Výzkum je orientován na vlivy působící stresové zatížení potravinových zvířat při chovu, přepravě a předporážkovém zacházení se zvířaty, zejména vykrmovaného skotu, dojníc, telat, prasat, brojlerů, nosnic a krůt, bažantů a ryb. V oblasti veterinární ochrany veřejného zdraví je výzkum zaměřen na rizika pocházející z masa a orgánů potravinových zvířat a vyhodnocení závažnosti jejich možného působení z hlediska veterinár-

ní ochrany veřejného zdraví. V oblasti toxikologie se výzkum zaměřuje na rizika v aquatickém prostředí pro člověka z hlediska možného ovlivnění bezpečnosti a kvality potravin, a to zejména z pohledu některých látek znečišťujících vodní prostředí a významných z hlediska zdravotního stavu ryb a dopadu na bezpečnost potravin.

Výsledky výzkumné činnosti ústavu jsou publikovány ve vědeckých časopisech s impakt faktorem (24 prací v roce 2008), ve vědeckých časopisech bez impakt faktoru, v odborných časopisech, na konferencích v zahraničí i v České republice. Pracovníci ústavu se podíleli jako autoři nebo spoluautoři na publikaci řady knih, skript a multimediálních výukových textů a programů.

■ Činnost v laboratoři toxikologie

■ Analýza na chromatografickém zařízení

Ústav přispívá k rozvoji vědeckých a odborných poznatků také aktivním pořádáním konference Ochrana zvířat a welfare, v roce 2009 se bude konat již 16. ročník této konference. Jedná se o nejvýznamnější konferenci v ochraně zvířat a welfare v České republice a počet zúčastněných se v posledních letech

pohybuje okolo 180 účastníků. Podílí se také na organizaci toxikologicky zaměřených konferencí, a to TOXCON a letošní již 14. mezioborové česko-slovenské toxikologické konference.

Ústav je umístěn v části budovy č. 32. Součástí ústavu jsou 3 seminární učebny, 2 počítačové učebny a 1 výuková laboratoř toxikologie, 3 výzkumné laboratoře s jejich zázemím pro laboratorní analýzy, knihovna veřejného veterinárního lékařství a knihovna toxikologie, a pracovny pro akademické pracovníky a studenty doktorského studijního programu. V posledních letech došlo k úpravám a modernizaci výukových i výzkumných prostor a vybavení ústavu.

Součástí ústavu jsou prostory a zařízení pro experimentální výzkumnou činnost využívající pokusná zvířata, které jsou umístěny v suterénu budovy ústavu. Prostory byly rekonstruovány a nově akreditovány v roce 2009 a zahrnují zvláštní část pro obojživelníky a ryby, zvláštní část pro drůbež a zvláštní část pro laboratorní myši, potkany a králíky.

V roce 2008 působilo na ústavu 15,2 přepočtených akademických pracovníků (3 profesori, 4,7 docenta, 5,5 odborných asistentů, 2 asistenti), 1,5 odborný pracovník, 1 sekretářka, 5 laborantek a 3,5 uklízečky.

Celkově Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie představuje významnou výukovou i výzkumnou kapacitu fakulty a univerzity, která přispívá k naplňování poslání univerzity jako významné vzdělávací, výzkumné, odborné a akademické instituce.

text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA**

přednosta ústavu

foto: archiv ústavu

■ Konference Ochrana zvířat a welfare organizovaná ústavem

Léčiva a jejich proměny v toku času

Člověka po staletí doprovázely nejrůznější nemoci a zranění, které bylo třeba léčit. Za tisíce let léčení nemocí procházelo mnoha etapami, které přes časovou a obsahovou rozdílnost měly mnoho společného. Společným a typickým bylo používání léčiv, nejprve v rudimentální podobě (žvýkání bylin, jejich plodů atd.), později upravené do podoby jednoduchých léčivých přípravků pro snadnější aplikaci. První léčivé přípravky měly formu potravin, byly to placky, čaje, výluhy nebo odvary. Společným znakem rovněž bylo, že se používala léčiva, která měla prokazatelný účinek, tj. léčila. K poznatku, že nějaká rostlina, nebo část zvířete léčí, se dospělo zpočátku intuitivně, později na základě prvotního předvědeckého a později vědeckého poznání. Léčení ovlivňovala víra v bohy, takže součástí léčby bylo udobření, nebo vyhnání démona pomocí modliteb a rituálů.

Významným společným znakem všech etap léčení je výrazné ovlivnění způsobu léčení, a tím i spektra používaných léčiv vymezením, pojetím zdraví a nemoci. Pro příklad uvádíme chápání zdraví a nemoci ve středověku. Ve středověku se zdraví chápalo jako přízeň boží a nemoc jako trest za hříchy. Proto nejúčinnějším způsobem léčení nebylo užití léčiv, ale modlitba. V Novém zákoně, v listu Jakubově, kap.5. se píše: „Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potřájí jej olejem ve jménu Páně. Modlitba víry zachrání nemocného. Pán jej pozdvihne a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.“ (s. 387)

Vývoj farmacie, a tedy i vývoj léčiv prošly mnoha etapami. O první etapě, která je definována jako etapa léčitelství, máme poznatky až z období 6 000 let před našim letopočtem, tedy z období vzniku prvotních velkých kultur – Egypta, Mezopotámie, Indie nebo Číny. Díky egyptským papyrům s lékařskou tematikou máme nejen poznatky, jak prvotní kultury chápaly nemoc, ale i jaká léčiva používaly.

V papyrech je popsáno nejčastější onemocnění Egyptanů – bilharziáza. Rovněž v současnosti trpí uvedenou nemocí na 12 mil. Egyptanů. Bilharziáza je chronické onemocnění močových cest způsobené parazitem. Vajíčka se dostávají do močového měchýře. Zde v průběhu dvou měsíců dospějí ve 12-15 mm dlouhé červy. Vyvolávají krvácení, záněty a v řadě případů zhoubné bujení. Zmínku o této nemoci nalezneme 28krát v Ebersově papyru, 12x v Berlínském, 9x v Hearstově a dalších papyrech. Nemoc byla označena jako „ááá“. Odtud se v egyptské medicíně stal symbolem a původcem nemoci červ. Léčení spočívalo ve vyhnání nemoci – červa z těla. Všechny léčebné úkoly byly doprovázeny zařikáváním a modlitbami k bohu léčitelství, kterým byl v Egyptě Imhotep.

Egyptané pro léčbu používali léčiva rostlinná, živočišná a nerostná. Léčiva pocházela z více jak 70 zvířat (20 savců, 20 ptáků, 10 ryb, 10 plazů, 5 druhů hmyzu), používali asi 25 rostlin, 20 minerálních látek atd. K rostlinným léčivům patřily plody, kůra nebo listy akátu, broskvoně, cedru, datlové palmy, fíkovníku, granátové jabloně, olivovníku. K léčení se užívala cibule, česnek, ječmen, kmín, kopr, koriandr, lotos, mák, náměl, okurka, pšenice, rákos, vinná réva, meloun. Z živočišných léčiv se

Ebersův Papyrus

používala sádla zvířat, ale rovněž lidská žluč, moč, lejno, mléko ženy, muší trus, červi z lidské stolice, sádlo černé zmije, spálené oslí kopyto, nebo netopýří krev. Z nerostných léčiv se užívaly k léčení sloučeniny železa, mědi, antimonu, arzenu, olova, rtuti a zinku (tj. znali jednoduché chemické reakce). K léčení používali mořskou sůl, uhličitan sodný, siřník antimonu, octan měďnatý, malachit, žlutý a červený okr, saze, inkoust vyrobený z dřevěného uhlí, hliněné střepy a říční oblázky.

Léčiva v Egyptě zpracovávali do různých lékových forem. Znali a uměli připravit tekuté přípravky, masti, léky ve formě líčidel (vstřebávání kůži), zásypy, čípky, prostředky vykuřovací atd. Vzhledem k útržkovitým poznatkům (podstatná část papyrů shořela při požáru Alexandrijské knihovny) neznáme přesné složení a dávkování léčiv.

Jakými léčivy se v Egyptě léčilo? K léčení bolesti zubů se používaly plody sykomory, fazole, med, malachit a okr. Znali i plomby a jako výplň používali směs okru, malachitu, kamené moučky, semínek pšenice, pryskyřice a medu. Uvolněné zuby léčili směsí podobnou žvýkačce, která obsahovala celer, otruby a rozdrcená semena rostlin. Záněty dásní léčili mastí ze skořice, pryskyřice, medu a palmového oleje. Pro výplach používali „ústní vodu“, která byla směsí kravského mléka, čerstvých datlí a many. Oční nemoci léčili vstříknutím mléka do oka, nebo používali mast, která obsahovala antimon, siřník olova, vosk, med a tuk.

K léčení nemocí (bolesti) břicha v Egyptě používali ricinový olej. Pro léčení zácpy používali čípky, které obsahovaly prášek z rozemletých fazolí, myrhu, antimon, nebo čípky z ba-

vlny namáčené ve zvířecí žluči. Z papyrů se dochovaly předpisy na projímadla, které obsahovaly i dávkování. Dávkování bylo v papyrech uvedeno poměrem látek, ale nevíme, zda se jedná o hmotnostní, nebo objemová kritéria. Předpis 1: kmín, husí sádlo, mléko smíchat v poměru 1:1:1, vše vařit, scedit a pít. Předpis 2: čerstvé datle, mořskou sůl, nedokvašené pivo, smíchat v poměru 1:1:1, dát do misky, přidat plody rostliny gñgn't, a vařit, až vznikne polotuhá hmota. Tu dát do nádoby. Používat teplé pomocí lžíce. Předpis 3: kravské mléko, plody sykomory, med smíchat v poměru 1:1:1, jemně rozetřít, vařit. Léčivo používat 4 dny.

V papyrech nalezneme i předpisy na léčiva proti škrkavkám: kořen granátové jabloně zalit vodou (poměr 1:1), nechat stát přes noc; vypít asi litr během jednoho dne. Další předpis: akátové listy, zalit vodou, nechat stát přes noc, opět vypít za den asi litr. Léčivo proti tasemnici: zeměvlas, červený ledek, olej smíchat v poměru 1:1:1, uhníst v koláč, sníst během jednoho dne. Léčivo proti bolestem na jedné straně hlavy (migréna): hlavu sumce rozvařit v oleji a směsí natírat hlavu po 4 dny.

Papyry obsahovaly i předpisy na kosmetické přípravky. Prostředek na uhlazení pleti: med, červený ledek a mořskou sůl smíchat v poměru 1:1:1, rozetřít a touto hmotou natírat tělo. Prostředek pro zkrášlení obličeje: alabastrovou moučku, ledkovou moučku, mořskou sůl, med v poměru 1:1:1:1 promísiť, rozetřít s medem a touto směsí (mastí, krémem) natírat obličej.

Pokud uvedené léky neléčily, znamenalo to, že jsou příliš slabé, aby vyhnaly nemoc (červa) z těla. Proto se používaly (a byly dost obvyklé) léky, které kromě obvyklých ingrediencí obsa-

hovaly zvířecí výkaly. Účelem výkalů bylo vzbudit u nemoci odpor k znečištěnému tělu a donutit ji tělo opustit. Výkaly se převážně užívaly usušené a zpráškované. Pro léčení neurčité žaludeční choroby se užívaly léky obsahující kocouří výkaly. Kocouří výkaly se rovněž přidávaly do mastí k léčení mokvajících spálenin. K léčení kožních chorob se do mastí přidávaly kocouří a psí výkaly. Na celkovou ochablost se používal lék, který obsahoval 47 ingrediencí (jakýsi předchůdce theriacu); jednou z nich byly výkaly vepře. Do mastí zmírňující bolest byly jednou ze 14 ingrediencí oslí výkaly. Křeče očních svalů se léčily pomocí ještěřčích výkalů, nebo výkalů pelikána. Na zmírnění horečky se požívaly jako součást přípravků hroší výkaly. Ty se smíchaly s medem, touto směsí se natíralo tělo.

Na závěr několik zajímavostí o přípravcích, které měly uchovat krásu. V Ebersově papyru nalezneme dva předpisy proti šedivění vlasů. První: vařit krev červeného telete v tuku, a touto směsí natírat vlasy. Druhý předpis: krev z rohu červeného býka vařit v tuku a směsí natírat vlasy. Něco pro ženy. Předpis jak odehnat soupeřku v lásce. Nejlépe tak, že ji zbavíme vlasů. K tomu použijeme dešťovku (žížalu) rozvařenou v oleji samčí datlové palmy, a pokud se nám podaří nanést tuto směs na hlavu soupeřky, výsledek je zaručený.

Uvedli jsme několik léčiv a léčivých přípravků egyptského léčitelství, příště se podíváme na léčiva Číny.

text: **Karel Král**

Ústav aplikované farmacie

foto: archiv autora

■ Egyptský chrám Abú Simbel – sochy Ramesse II. Mezi nohama jsou sochy členů královské rodiny.

Kaunicovy studentské koleje

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno získala Kaunicovy studentské koleje v roce 1999 od Vysokého učení technického v Brně. V té době zde bylo možné ubytovat pouze 296 studentů na bloku A, jelikož blok B byl pro svůj nevyhovující stavební stav vyřazen z provozu.

V roce 2000 se podařilo zajistit finanční prostředky z havarijního fondu Ministerstva školství ČR a byla započata komplexní rekonstrukce ubytovací části bloku B, střechy na celé budově a suterénních prostor bloku A. Po jejím dokončení a slavnostním otevření v září 2001 slouží celá budova, včetně venkovního sportoviště, které se také podařilo vybudovat v době rekonstrukce, studentům Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

Ubytování a služby

V současné době je na Kaunicových studentských kolejích 468 lůžek pro ubytování studentů a 8 lůžek, ve 4 apartmánech posledního patra bloku B, pro hotelové ubytování.

Na kolejích jsou dva druhy ubytování. Na zrekonstruovaném bloku B je k dispozici studentům dvacet jednolůžkových pokojů s vlastní kuchyňkou a sociálním zařízením. Ve všech těchto pokojích jsou, na základě mezinárodní smlouvy, ubytování zahraniční studenti studující v anglickém studijním programu na Fakultě veterinárního lékařství. Zbývající lůžka bloku B jsou ve dvoulůžkových pokojích buňkového uspořádání, tzn., že dva pokoje mají jedno sociální zařízení a jednu kuchyňku. V pokojích je možnost připojení počítače k síti VFU Brno a také je zde umístěn telefonní přístroj, kterým se student bezplatně dovolá po celém areálu kolejí a školy.

Na bloku A, tento není po komplexní rekonstrukci, pouze po nezbytných opravách, jsou studenti ubytováni ve dvou a třílůžkových pokojích se společným sociálním zařízením a společnými kuchyňkami. I v této části kolejí mají studenti možnost připojení počítače do univerzitní sítě přímo z pokoje. Pokud studenti počítač nevlastní, mohou používat školní počítače v PC místnosti, umístěné v prostorách bývalé kaple a přístupné celý den všem studentům VFU Brno.

Pro mimoškolní vyžití slouží studentům výše zmiňované venkovní sportoviště pro míčové hry, sauna, solárium, místnost pro stolní tenis, kulečnická a televizní místnost, ve které si mohou studenti zapůjčit na pokoj DVD přehrávač a dataprojektor. Společně s rekonstrukcí ubytovací části bloku B byla také provedena celková rekonstrukce studentského klubu Topas, kde studenti mohou pořádat různé oslavy a večírky.

Studenti, kteří mají zájem o ubytování na kolejích, si každoročně podávají žádost o ubytování na kolejích a na základě předem schválených kritérií je sestaven pořadník. Hlavním kritériem pro sestavování pořadníku je dojezdnost, tj. časová vzdálenost mezi místem trvalého bydliště studenta a Brnem. Jako doplňková kritéria je možné použít velmi dobré studijní výsledky, reprezentaci VFU Brno a zvýhodnění jsou také studenti prvních a posledních ročníků studia. Tento proces probíhá vždy od počátku března, kdy se začíná s podáváním žádostí, přes jejich zpracování, kontrolu dojezdnosti až po sestavení pořadníku s uspokojenými a neuspokojenými žádostmi, jenž bývá zveřejněn kolem poloviny května. Po jeho zveřejnění si

Centrální pohled na Kaunicovy koleje

Dvoulůžkový studentský pokoj

Třílůžkový studentský pokoj

mohou studenti, kterým bylo v jejich žádosti o ubytování na kolejích vyhověno, rezervovat konkrétní ubytovací místo na následující akademický rok s tím, že svůj vážný zájem o ubytování stvrdí zaplacením poplatku ve výši 1 000 Kč, který se jim následně odečte od kolejného. Výše zmíněné termíny podávání žádostí a rezervace pokojů na následující akademický rok se týkají pouze studentů již studujících, nově nastupujících

studenti si žádají o kolejní místo až v okamžiku, kdy je jim doručeno oznámení o přijetí ke studiu. Spolu s tímto oznámením obdrží i žádost o ubytování ve VŠ kolejích, a tuto si mohou osobně podat v den svého zápisu ke studiu. Přímou u zápisu si referentka ubytování vyzvedne jejich žádosti a po zadání všech přijatých žádostí jsou zpracovány pořadníky pro první ročníky a ihned poté jsou žadatelé písemně informováni na adresu svého trvalého bydliště.

Studenti mají podepsanou smlouvu na jeden akademický rok a vždy po ukončení zkouškového období letního semestru, koleje opouští. V době prázdnin zůstávají na kolejích bydlet pouze zahraniční studenti, kteří neodjíždí, studenti DSP a v ostatních prostorách kolejí se provádí nezbytná údržba a opravy.

Doplňková činnost a opravy

Zdrojem příjmů kolejí v letních měsících jsou hlavně akce pořádané v městě Brně, při kterých je poptávka po ubytování tak vysoká, že ji nemohou uspokojit hotely a jiné ubytovací sub-

Počítačová místnost

Sauna

jekty. Bývá to právě v době konání Grand Prix Brno a Mezinárodního strojírenského veletrhu. Dalším zdrojem financí je krátkodobé ubytování ve dvou volných apartmánech a dlouhodobý nájem ve dvou apartmánech, určených především mimobrněnským firmám. Takto získané finanční prostředky jsou vynakládány především na opravy bloku A, který neprošel celkovou rekonstrukcí právě pro nedostatek finančních pro-

středků. V letech 2002-2007 byly prováděny postupné opravy rozvodů elektroinstalace, vody a vybudovány slaboproudé rozvody pro internetové připojení studentů k univerzitní síti, pro zabezpečení protipožárními hlídači na pokojích a rozvody místního rozhlasu. Průběžně se podařilo také opravit sociální zařízení v tomto bloku, které je společné na chodbách. Taktéž se zrenovovaly 2 společné kuchyňky.

V letošním roce se připravuje započítí postupné výměny nábytku v pokojích bloku A. Studentské pokoje jsou zařízeny nábytkem, který Veterinární a farmaceutická univerzita odkoupila od Vysokého učení technického v Brně, při převodu kolejí do svého vlastnictví. První etapa výměny nábytku proběhne v letních měsících 2009, bude plně hrazena z prostředků kolejí a bude se jednat o šestnáct dvoulůžkových pokojů v podkroví bloku A. Výměna by měla postupně pokračovat až do přízemí výše uvedeného bloku, každé prázdniny by mělo dojít k obnově nábytku v jednom patře.

Mimo hotelové ubytování koleje každoročně v letních měsících spolupracují s přednostou Kliniky chorob ptáků, plazů a drobných savců FVL prof. MVDr. Zdeňkem Knotkem, CSc. a zajišťují ubytování účastníků mezinárodní výuky „Summer School for Exotic Medicine and Surgery“. Taktéž se pravidelně vrací k ubytování na kolejích místní rodačka paní Marie Bertens, která je provdaná v Holandsku a věnuje se folklórní tvorbě. Každé dva roky přijíždí do Brna na „Festival lidové tvorby“ s celým hudebním souborem a zajišťuje si ubytování v našich kolejích. Na Grand Prix Brno se již také klientela ustálila, ubytováváme především maďarské a italské turisty. Také jsme navázali dlouhodobou spolupráci s Automotoklubem ČR, který zajišťuje ubytování V.I.P. hostů po dobu osmi let výhradně v našich kolejích. V rámci hotelového ubytování jsme měli možnost přivítat také zajímavé hosty z řad showbyznysu. Pravidelně již několik let v době konání Grand Prix se u nás ubytovává např. Dalibor Gondík a Radek John.

Historie

Díky své pohnuté historii (v letech 1939 - 1945 zde byla policejní věznice řídicí úřadovny brněnského gestata) byly Kaunicovy studentské koleje prohlášeny roku 1978 „Národní kulturní památkou“. Právě z těchto důvodů jsme po dokončení rekonstrukce požádali Magistrát města Brna o zhotovení slavnostního osvětlení Kaunicových studentských kolejí, které jsou neodmyslitelnou dominantou městské části Brno-Žabovřesky. Žádost byla schválena a Magistrát města Brna na svoje náklady nechal vybudovat slavnostní osvětlení jak budovy samotné, tak přilehlého památníku. Slavnostní osvětlení provozují a spravují Technické sítě města Brna spolu s MMB. Abychom si připomněli historii, která se neblaze dotkla i budovy kolejí, je zde zřízena „Pamětní síň“, která je bezplatně pronajata Českému svazu bojovníků za svobodu. Zařízení Pamětní síně je ve vlastnictví a správě VFU Brno a ČSBS v těchto pronajatých prostorách pořádá vzpomínkové a pietní akce. Právě pro klidné a důstojné prostředí areálu Kaunicových studentských kolejí zde každoročně představitel města Brna pořádají ve spolupráci se Správou kolejí VFU Brno pietní akty k výročí ukončení II. světové války.

text: **Ludmila Horáčková**, ředitelka kolejí

foto: archiv kolejí

Majáles

V úterý 5. května proběhl již třetí ročník studentských oslav Majáles, pořádaný studenty VFU Brno. Bohatý program v letošním roce zhlédlo na čtyři sta návštěvníků. Na některé otázky ohledně organizace celé akce jsem se zeptal Ivany Šopíkové, předsedkyně studentského sdružení I.V.S.A. Brno, které je každoročně hlavním pořadatelem Majáles VFU Brno.

Jak byste hodnotila letošní návštěvnost?

„Jsmo opravdu moc rádi, že návštěvnost byla poměrně vysoká. Vždyt hlavním posláním Majáles je setkání a společná zábava jak studentů a dalších členů akademické obce, tak zaměstnanců univerzity i absolventů. Navíc připravit tak různorodý program, byť jen na jediné odpoledne, dá spoustu práce, a všechny by nás mrzelo, kdyby z nějakého důvodu přišlo málo lidí.“

Řekněte mi, kolik lidí se vlastně na organizaci podílí?

„Ze studentů, kteří jsou zároveň členy Občanského sdružení I.V.S.A. Brno, se na organizaci podílelo jen šest lidí, což je nejméně ze všech tří ročníků. Zároveň se ale na organizaci podíleli studenti ze studentské rady FVHE, kteří se kompletně postarali o zajištění občerstvení. Členové Kynologického klubu VFU připravili řadu atraktivních vystoupení, jako dog dancing, dog frisbee, nebo populární voříškiádu. Unie studentů farmacie uspořádala charitativní akci „Palačinky pro UNICEF“. Několik dalších kolegů pak tvořilo technickou četu vypomáhající v průběhu celého odpoledne.“

Velmi atraktivní byla zejména vystoupení s koňmi, kterými program začal, což potvrdila i hojná účast diváků. Hodláte připravit podobný program i na příští rok?

„Sama za sebe musím přiznat, že koňská vystoupení jsou to jediné, co bych příští rok byla ochotná organizovat. Z průběhu letošního Majáles mám dobrý pocit a záleží mi na tom, aby se v započaté tradici pokračovalo i v příštím roce. Mít ale na starosti celý program je velmi vyčerpávající práce, která vás uváže alespoň na dva měsíce. Toho už jsem si užila dost. Naše letošní organizační skupina sestávala ze spolehlivých a schopných lidí, takže doufám, že se organizace Majáles někdo z nich v příštím roce ujme. Moc ráda jim poradím a pomůžu.“

Děkuji vám tedy nejen za rozhovor, ale také za velmi pěkný Majáles a doufám, že se i za rok dočkáme stejně povedených oslav.

„Ráda bych na závěr poděkovala všem sponzorům, díky nimž jsme si mohli dovolit Majáles 2009 uspořádat, zejména generálnímu sponzorovi Občanského sdružení I.V.S.A. Brno, společnosti Bioveta a.s. Naprosto zásadní při přípravě Majáles pro nás byla také podpora univerzity, a proto bych ráda poděkovala rektorovi VFU Brno, panu prof. Vladimíru Večerkovi a děkanům všech tří fakult za jejich podporu. Velmi nám pomohl také dr. Mirko Treu, vedoucí ICVI (který je mimo jiné jedním z dvorních fotografů Majáles) a pan Jiří Polášek, vedoucí hospodářské správy VFU. Vážím si pozornosti, kterou studentským aktivitám věnuje vedení naší univerzity a věřím, že takové události, jako je Majáles, mohou být pro vzájemné vztahy jediné přínosné. Děkuji také všem svým kolegům, kteří se na organizaci přímo podíleli, zejména Jiřímu Bendovi, Ji-

Zahájení Majáles

Vystoupení studenta VFU Brno

O přestávce mezi doprovodnými programy

Vystoupení kynologického klubu

řimu Herzigovi, Lucii Hromádkové, Zuzaně Opršalové, Jitce Zimkové, Kateřině Musílkové, Vladce Jelínkové, Martinu Polachovi, Martině Škvroňové a všem ostatním.“

text: **Jiří Benda**

foto: M. Petrová, M. Treu, J. Zimková

Znovuzrozený SPIRITUS

Spiritus je časopis Unie studentů farmacie (USF), jež byl v minulosti vydáván, a nyní se pokoušíme tuto tradici opět obnovit.

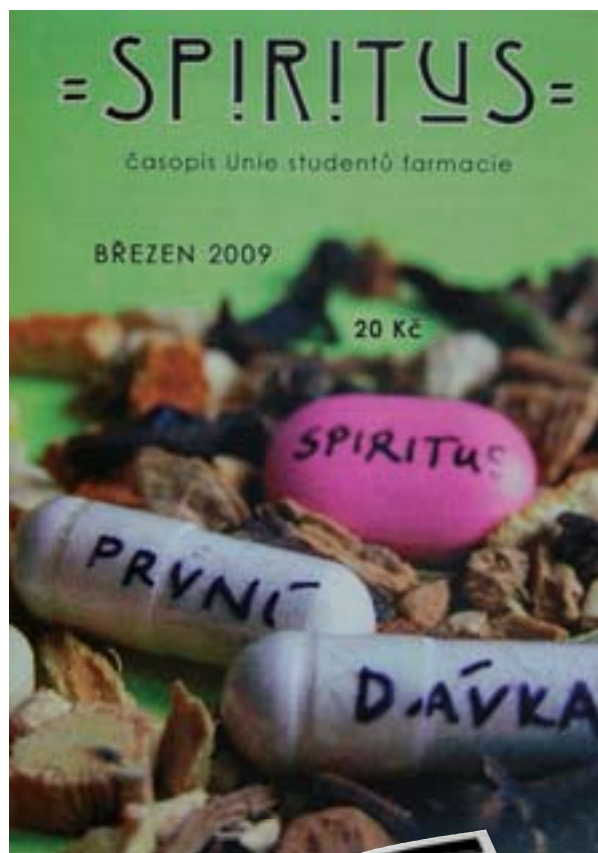
První čísla časopisu Spiritus byla vydávána od roku 1994 a prozatím poslední číslo vyšlo v roce 2004. Tato vydání se však nesečkávala s větší zájmem, a proto jsme se rozhodli zcela změnit koncepci a doufáme, že náš „nový Spiritus“ zaujme a stane se nedílnou součástí studentského života.

Naším cílem je zvýšit informovanost studentů o dění na fakultě; stále více se totiž setkáváme s tím, že si studenti stěžují, že příliš moc nevědí o tom, co se zrovna na fakultě odehrává, a pokud se chtějí něco dozvědět a začnou se ptát, mají pocit, že někoho obtěžují. Prozatím jsme se rozhodli, že Spiritus bude vycházet dvakrát za semestr, a to v zimním semestru v říjnu a na přelomu listopadu a prosince a na letní semestr připadl březen a květen.

Po obsahové stránce je časopis rozdělen na 2 části, část odbornou a část kulturní. V části odborné můžete najít informace z jednotlivých ústavů FaF – co všechno představují, novinky z jejich výzkumné činnosti, ale také i aktuality z jednotlivých vědních oborů, čeho by si studenti měli povšimnout apod.; dále články týkající se činnosti Akademického senátu, USF a jednou z posledních, ale neméně důležitých částí je tzv. Názorová aréna - vždy vybereme jedno aktuální téma z oblasti farmacie, popříp. ze zdravotnictví nebo školství, tedy takové, které se nás nějakým způsobem dotýká. Jako příklad lze uvést téma z Arény z prvního čísla – generická preskripce, o kterém napíšeme veškeré dostupné informace (pro zmíněné téma nám poskytla informace dr. Macešková z Ústavu aplikované farmacie, tedy osoba velmi pověřená) a toto téma rozešleme pomocí e-mailů k vyjádření názorů studentů. Odpovědi, které k nám pak dorazí, otiskneme a celé téma i s diskusními příspěvky pak vložíme na naše webové stránky (<http://casopis-spiritus.webnode.cz>), kde lze toto téma ještě diskutovat. A nejenom na toto téma, ale i na témata všech ostatních článků.

V části kulturní se pak objevují články týkající se zahraničí – např. programu Erasmus, organizace EPSA, jejímž členem je i USF, možnosti studentů vycestovat do zahraničí, jak jim v tom FaF a USF pomohou, články týkající se plánovaných i proběhnuvších akcí na FaF (Filmový klub, cestovatelské večery, farmaceutická fóra, soutěže, kulturní akce), dále pak nabídky volných míst, brigád a zajímavých seminářů.

Pro příští rok pak má naše redakce v plánu vydat ještě dvě další speciální čísla. Prvním z nich je tzv. DIPLOMKOVÝ SPECIÁL, který bude obsahovat, jak už název prozradil, informace týkající se diplomových prací (DP) – co taková DP v jednotlivých ústavech obnáší, jak si správně vybrat, rady a další „vychytávky“, které pomůžou při psaní DP, ukázky, zkušenosti studentů apod. Druhým speciálem pak bude tzv. AKLIMATIZAČNÍ SPECIÁL, což je speciální číslo pro první ročník, takový „průvodce prvákem“, kde se opět budeme snažit poradit nastupujícím studentům, jak zdárně a ve zdraví přežít přechod na vysokou školu.

První znovuzrozené číslo spatřilo světlo světa 27. března, ale nutno podotknout, že se rodilo s velkými obtížemi. Narazili jsme totiž na nezáměr ze strany většiny námi oslovených vyučujících. Možná jsme si jenom vybrali špatné období, zrovna se odevzdávají diplomové práce a současně se zapisují nové, možná jsme je zastrašili brzkým termínem uzávěrky. Přesto se pár dobrodinců našlo, články nám poskytlo a nám se podařilo vydat časopis aspoň trochu podobný naší původní představě. Každopádně doufáme, že se nám podaří pro příští číslo získat více příznivců z řad vyučujících. Proto bych na závěr ráda poděkovala i panu rektorovi, prof. MVDr. Vladimíru Večerkoví, CSc. za pomoc a podporu s vydáváním našeho časopisu.

 text: **Jana Vedrová**, šéfredaktorka

Mistrovství v lékárenské komunikaci (MLK)

Umět pacientovi odborně poradit a zároveň umět mu poskytnout srozumitelné informace je základní povinnost farmaceuta, a proto získání znalostí správné dispenzační praxe, ale i komunikačních dovedností by měly být nedílnou součástí studia farmacie na každé fakultě. Je mi potěšením představit vám soutěž v komunikačních dovednostech, jejíž fakultní kolo se uskutečnilo poprvé na naší alma mater na začátku dubna a o necelý měsíc později vyvrcholilo národním finále v Praze.

Nutno podotknout, že soutěže v komunikačních (a dispenzačních) dovednostech, tzv. Patient Counselling Event (PCE), mají v zahraničí dlouhou tradici, z evropských zemí bychom mohli vyzdvihnout např. Velkou Británii, Holandsko, Slovinsko a Portugalsko. Na hradecké fakultě mají tento rok již třetí úspěšné opakování. A byl to právě hradecký Spolek studentů farmacie, který na začátku roku kontaktoval brněnskou Unii studentů farmacie a přednesl myšlenku uspořádat sjednocené komunikační klání v obou fakultách a následně národní finále.

Hradecký Spolek inicioval první setkání s partnerem projektu, českou pobočkou kanadské farmaceutické firmy Apotex, jejíž součástí je i úspěšný program kontinuálního vzdělávání pro lékárníky a farmaceutické asistenty PACE2010, který právě zaštiťuje MLK.

Díky našemu hlavnímu sponzorovi jsme mohli studentům přihlášeným do soutěže nabídnout jednodenní intenzivní seminář o efektivní komunikaci, který vedli zkušení lektori programu PACE2010. Seminář se konal týden před fakultním kolem soutěže, čím jsme poskytli soutěžícím dostatek času, aby vstřebali získané poznatky o komunikaci a také se odborně připravili v rámci pěti klinických oblastí (kašel, nachlazení, bolest, zácpa, průjem), ze kterých byla vylosována před soutěží finální kazuistika. Během semináře se studenti naučili, jak jednat s problematickými pacienty, např. s agresivním pacientem, jak dokázat efektivně vysvětlit pacientovi trvajícímu na určitém léku, že pro něj není vhodný, jak si poradit s nerozhodným pacientem aj. Kdo má za sebou zkušenost s prací v lékárně, si jistě sám vzpomene na okamžik, kdy by se mu takové dovednosti velmi hodily.

Fakultní kolo soutěže se uskutečnilo ve čtvrtek 9. dubna 2009 v seminární místnosti ve fakultní lékárně. Dvanáct vybraných účastníků semináře předvedlo své umění jednat s pacientem před tříčlennou porotou, ve které zasedl jako zástupce naší fakulty PharmDr. Jan Šaloun, PhD. (vyučující předmětu farmaceutická péče), zástupce programu PACE2010 a zástupce České lékárenské komory. Soutěžící prokázali výborné komunikační i odborné dovednosti, čímž připravili porotě velmi obtížný výběr třech nejlepších soutěžících a jedné divoké karty poroty. Vítězkou fakultního kola se stala Marta Křížková (4. ročník), dále postoupili Vlasta Rosová (5. ročník) a Michal Papáček (5. ročník) a Šárka Tomková (4. ročník) jako divoká karta poroty.

Poslední dubnový den se vítězové z brněnského kola utkali s nejlepšími soutěžícími z hradecké fakulty. Zázemí pro ná-

rodní kolo poskytla lékárna v pražském Palladiu. Osm soutěžících bylo bedlivě sledováno pětičlennou porotou skládající se ze zástupců obou fakult (za brněnskou fakultu opět PharmDr. Jan Šaloun, PhD.), zástupce programu PACE 2010, zástupce České lékárenské komory (pan prezident Mgr. Havlíček) a zástupce lékárnického portálu Apatykar. Mistrovství bylo také podpořeno účastí naší paní proděkanky PharmDr. Ing. Radky Opatřilové, PhD. a hradeckého pana děkana Doc. PharmDr. Alexandra Hrabálka, CSc.

V národním kole se soutěžící potkali hned se třemi pacienty, s bývalou Miss České republiky 2004 PharmDr. Janou Doležalovou a se zástupci Zdravotnických a Lidových Novin. Je nutno podotknout, že soutěžící neměli dispenzaci vůbec jednoduchou, protože lékárna byla přeplněna porotou, fotografy a přihlížejícími a krom toho ještě probíhal částečný provoz lékárny. I přes takové stresové prostředí byli soutěžící schopni podat naprosto špičkové výkony, jak po komunikační, tak i po odborné stránce, takže porota neměla rozhodování o vítězi vůbec jednoduché. Pokud by se Mistrovství v lékárenské komunikaci pojalo jako soubor fakult, tak by se dalo říct, že by zvítězila naše alma mater, protože první místo obsadila Šárka Tomková, studentka 4. ročníku brněnské fakulty, druhé místo putovalo do Hradce Janě Bártové, studentce 4. ročníku a třetí místo opět do Brna Vlastě Rosové, studentce 5. ročníku. Bez pochyby veliká gratulace náleží všem, kteří se Mistrovství v lékárenské komunikaci zúčastnili.

Je velkou odměnou pro organizační tým, že nejen vedení fakulty ocenilo tuto iniciativu, ale i samotní účastníci MLK přijali tuto soutěž s nadšením. Jsem přesvědčena, že Mistrovství v lékárenské komunikaci je výborná příležitost pro studenty, aby si vyzkoušeli, jak správně komunikovat s pacientem, a tak se cíleně připravovali na svou budoucí profesi lékárníka, který tyto dovednosti využívá každý den.

Ráda bych poděkovala Mgr. Ladislavu Pavlíkovi z firmy Apotex a s Janu Röderovi, prezidentu hradeckého Spolku za výbornou a inspirující spolupráci; Mgr. Haně Lindtnerové, vedoucí fakultní lékárny, za umožnění konání soutěže v prostorách lékárny; kolektivu Ústavu aplikované farmacie za nápady a připomínky k mistrovství, Unii studentů farmacie za pomoc s realizací a samozřejmě paní proděkance PharmDr. Ing. Radce Opatřilové, PhD. za podporu fakulty v této studentské činnosti.

Věřím, že úspěch a ohlas prvního ročníku Mistrovství v lékárenské komunikaci je důkazem toho, že komunikace lékárníků s pacienty je důležitým prvkem ve výuce farmacie stejně jako v kontinuálním vzdělávání lékárníků.

 Mgr. Alena Petříková, koordinátorka soutěže
Studentka DSP v Ústavu aplikované farmacie, členka Unie studentů farmacie

Reportáž z národního kola MLK najdete na serveru www.apatykar.cz a fotodokumentaci a dojmy účastníků najdete na stránkách Unie studentů farmacie www.usf.cz.

Setkání evropských výživářů na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno při příležitosti konání konference s mezinárodní účastí

VIII. Kábrtovy dietetické dny

6. května letošního roku se uskutečnila na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno konference s mezinárodní účastí „VIII. Kábrtovy dietetické dny“, kterou pořádal Ústav výživy, zootechniky a zoohygieny. Konference byla již tradičně zaměřena k otázkám zdravotní nezávadnosti a produkční účinnosti krmiv a k problematice hygieny krmiv a bezpečnosti potravin. Konference v letošním roce zaznamenala účast 108 odborníků z 6 evropských zemí. Ze zahraničních účastníků byli přítomni významní zástupci z Chorvatska – prof. Dr. sc. Gordana Králik, Dr.h.c. – rektorka Univerzity v Osijeku, prof. Dr. sc. Drago Zagar – prorektor Univerzity v Osijeku, prof. Dr. sc. Vlasta Šerman, prof. Dr. sc. Nora Mas z Univerzity v Zagrebu, ředitel společnosti KRMIVA Zagreb Ing. Slavko Lulič; z Řecka ředitel společnosti NAGREF Dr. Vladimiro Christodoulou; delegace z Polska; zástupci z Ukrajiny, hosté a kolegové ze Slovenské republiky. Z České republiky byla přítomna ředitelka VÚŽV v Praze-Uhřetěvesi Doc. Ing. Věra Skřivanová, CSc.; ředitel ÚSKBL v Brně prof. MVDr. Alfred Hera, CSc. Význam konference byl umocněn účastí předních odborníků nejen z evropských univerzit, výzkumných ústavů a institucí, ale i účastníků z podnikatelské sféry z oblasti výživy zvířat. Slavnostního aktu zahájení konference se ujala děkanka Fakulty veterinární hygieny a ekologie prof. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D.

Konference s mezinárodní účastí VIII. Kábrtovy dietetické dny byla zahájena slavnostním aktem předání pamětních plaket prof. Jaroslava Kábrta, Dr.h.c. za celoživotní přínos v oboru výživa zvířat předním zahraničním a tuzemským osobnostem a českým firmám za dlouholetou podporu a spolupráci. Tohoto významného aktu se ujali organizátoři konference prof. Ing. Eva Straková, Ph.D. a prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc. Vyvrcholením konference bylo podepsání dohody o vzájemné spolupráci na úrovni rektorů mezi Univerzitou Josipa Juraje Strossmayera v Osijeku, zastoupenou rektorkou prof. Dr. sc. Gordanou Králik, Dr.h.c. a Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno, zastoupenou prof. MVDr. Vladimírem Večerkem, CSc., MBA.

V průběhu konference zaznělo 46 vysoce aktuálních příspěvků, které přinesly nové poznatky a pohledy na problematiku výživy zvířat. Konference byla tradičně zakončena společenským večerem, který se uskutečnil v Hotelu Nový Dvůr.

Na základě úspěšného průběhu konference a zájmu odborné veřejnosti se organizační výbor konference těší na setkání na „IX. Kábrtových dietetických dnech“, které se budou konat v r. 2011.

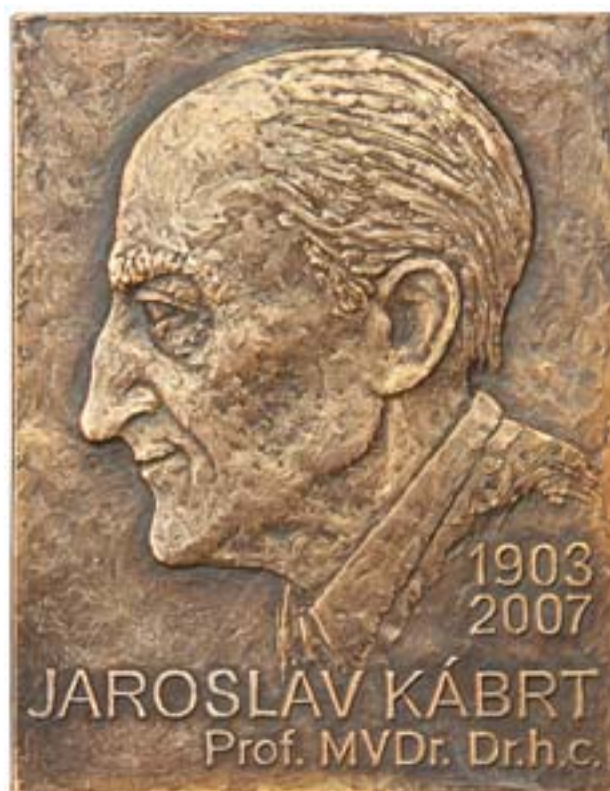
 text: **prof. Ing. Eva Straková, Ph.D.**

*Přednostka Ústavu výživy, zootechniky
a zoohygieny VFU Brno*

foto: archiv autorky

Zahájení konference VIII. Kábrtovy dietetické dny (zleva: prof. Eva Straková, děkanka FVHE prof. Lenka Vorlová, prorektor VFU Brno prof. Pavel Suchý)

Pamětní plaketa prof. Jaroslava Kábrta, Dr.h.c.

Jarní koncert na VFU Brno

Dva týdny po astronomickém zahájení jara a několik dnů po meteorologickém vstupu jara na Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno pozval rektor prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, studenty a zaměstnance univerzity na jarní koncert. V aule VFU Brno vystoupila se svým novým hudebním programem Yvetta Blanarovičová s klavírním doprovodem se směsí muzikálových melodií z muzikálů Cats, New York, All The Jaz, Les Misérables, West Side Story, Kabaret, Notre Dam de Paris, Jesus Christ Superstar a další. Koncert se uskutečnil ve středu 8. dubna 2009 a studenti, akademičtí pracovníci a zaměstnanci univerzity zaplnili univerzitní aulu.

V průběhu večera si Yvetta získala univerzitní posluchače nejen svým osobitým provedením muzikálových melodií, ale

Koncert se těšil vysoké návštěvnosti

také vyznáním svých životních zkušeností podaných s humorem a lehkou nadsázkou. Prozradila také svůj vztah k Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno, které, jak přiznala, vděčí za záchranu života svého gordonského setra Buddyho. Osobně poděkovala prof. Nečasovi z Kliniky chorob psů a koček za nadstandardní lidský a profesionální přístup při záchraně a další péči o jejího čtyřnohého miláčka Buddyho.

Došlo také na univerzitním publikem tajně očekávaného čertíka z pohádky Z pekla štěstí, jímž se Yvetta zapsala do povědomí celé české veřejnosti. A tak si také studenti a zaměstnanci vyslechli umělecky nádherné provedení čertího monologu: „Já bych vám chtěl všem moc poděkovat, strašně rád jsem přišel, jsem z toho peklíčka tady moc, moc, moc rád a budu sem jezdit pořád, mě se jen tak nezbavíte, protože jsem malej a šikovnej.“

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno Yvettě několikrát poděkovala za její hudební připomenutí jara a na závěr ji odměnila dlouhotrvajícím potleskem.

Při odchodu z koncertu mezi posluchači zaznívalo ocenění myšlenky zorganizování takového koncertu v areálu univerzity a poděkování vedení univerzity a pracovníkům rektorátu, kteří se na organizaci koncertu podíleli.

Na závěr snad povzdech jedné ze studentek: bylo to krásné, snad budou další, určitě přijdu zase.

text: **redakce**
foto: A. Kalivodová

Yvetta Blanarovičová své hlasivky opravdu nešetřila

Jarní setkání Klubu dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno a přednáška prof. Suchého o přírodních léčivech

15. dubna letošního roku se uskutečnilo další setkání Klubu dějin, který pracuje na naší univerzitě a jehož náplní je historiografická práce v oborech tradovaných na naší alma mater. Jarní setkání bylo připraveno s cílem opět seznat širokou členskou základnu klubu, ale i hosty k neformálnímu setkání, v jehož průběhu odezněla poutavá přednáška prof. RNDr. Dr.h.c. Václava Suchého, DrSc. na téma Přírodní léčiva.

Úvodní slova se ujal přednosta Ústavu cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství Dr. Pavel Brauner, který připomněl tradici pravidelných setkání, schůzí i seminářů a konferencí klubu a představil hlavního řečníka. Zavzpomínal na počátky spolupráce s prof. Suchým a vrátil se také k mezinárodnímu kongresu pod patronací UNESCO, který se na univerzitě konal v roce 2006 a byl zasvěcen laickému lékárníkovi, jezuitovi a misionáři Jiřímu Josefu Kamelovi (Georgius Josephus Camel). V souvislosti s kongresem připomněl vydání Camelovy medaile z dílny akademického sochaře Zemana, u jejíhož zrodu právě prof. Suchý stál a jejíž ražbu inicioval.

Více jak 40 účastníků klubového setkání vyslechlo v podání prof. Suchého obsáhlou a sofistikovaně připravenou přednášku o přírodních léčivech. Představena v ní byla i historie poznávání přírodních léčiv, které se po staletí dělo na empirické bázi a teprve posledních 100 let je uskutečňováno prostřednictvím systematického výzkumu. Byla zmíněna široká paleta zdrojů přírodních léčiv a cesty přípravy drog z nich, a rovněž biogeneze přírodních látek byla pro mnohé vhodným připomenutím vzniku látek přírodního charakteru využívaných ve farmakoterapii. Stejně tak představení kategorií látek podle vzniku napomohlo posluchačům orientovat se v základech farmakognosie. Samostatná pasáž byla věnována zpracování čerstvých rostlin, jejich částí a drog s konsekvencemi na platný lékopis a vybranou škálu fytofarmak. Pan profesor Suchý uvedl řadu příkladů drog pro přípravu léčivých čajů, představil jejich účinky a možnosti využití v léčbě či prevenci. Velmi poutavou, byť poněkud smutnou kapitolou přednášky, bylo představení mitotických jedů rostlinného původu jako cytostatik. K těmto látkám patří kolchicin, alkaloidy z *Catharanthus roseus* a jejich polosyntetické deriváty či taxany. Bylo mj. sděleno, že ročně v České republice je u 69 tisíc lidí diagnostikováno nádorové onemocnění a 29 tisíc pacientů s touto diagnózou zemře. Proto byla zmíněna i role inhibitorů nádorového bujení, k nimž řadíme flavony, benzylozothiokyanáty (obsažené v brokolici, karfiolu, kapustě), indolové deriváty – betalainy, vitamin C, α -Tokoferol, β -sitosterol a z mikroelementů selen. Pozornosti neušlo ani nejčtenější onemocnění teplých zemí – malárie a možnosti léčby antimalariky, jejímiž představiteli jsou chi-

Prof. Suchý přednáší účastníkům

Zajímavé přednášky si nacházejí své posluchače nejen z řad členů klubu

nin a artemisin. Na závěr takto bohaté exkurze do oblasti přírodních léčiv byla otevřena diskuze, která pokračovala ještě v kuloárech po skončení oficiálního programu.

V závěru jarního setkání představil předseda klubu doc. Pavlas plán činnosti pro rok 2009 a rovněž akce klubem a jeho členy již realizované.

text: redakce

foto: Buchalová, Brauner

Karabach znamená „černá zahrada“

Válka je absurdním řešením sousedských vztahů - mezi státy, národy, oblastmi, vesnicemi. Je to požár, který je schopna zapálit malá jiskra – slovo. Pokud člověk válku nepotká, nesáhne na její výsledky, nemluví s lidmi, kteří ji prožili - dívá se na ni jako na film či dokument v televizi. Někdo bojující proti někomu. Obrázky, čísla, fakta. Ale válka postihuje konkrétní lidi, vyhání je z míst, kde se narodili a byli doma tam, kde jsou ze dne na den cizinci, chudáci bez střechy, přátel, práce, peněz. Do míst, kde mezi rodilými probudí z počátku solidaritu, ale později zdroj potenciálního nebezpečí, možných drobných konfliktů, které mohou zase přerůst v absurditu války. Ne? Ale ano! Stačí, aby po čase někdo umně umístěným slovem poukázal na jejich odlišné kořeny, jinou historii, jiné tradice, náboženství... Kolikrát se již tento kolotoč v dějinách lidstva roztočil? Proč toto zamyšlení? V Náhorním Karabachu se před pár lety kolotoč otočil a jeho sedačky se ještě dnes houpou. Území je dodnes problematické. Obě strany – Arménie i Ázerbájdžán tvrdí – Karabach je náš. Kdo má pravdu?

O zdejší hluboké křesťanské tradici se dá těžko pochybovat. Arménie byla přece vůbec prvním křesťanským státem na světě. Ale žili zde i muslimové. Enkláva v krčku sevřeném mezi Černé a Kaspické moře, spojující jižní bašty mocného pravoslavného Ruska, či Sovětského svazu s oběma sloupy islámu - šíitské Persie a sunitské Osmanské říše. Horký Kavkaz. Místo střetu

odlišných civilizací, které se navzájem obohacovaly, ale také válek a obrovských pogromů. Kolik Arménů bylo vyvražďeno v první světové válce? Kolik jich bylo odvečeno stalinistickým režimem? A kolik rodin z jiných oblastí Sovětského svazu sem bylo násilně deportováno? Kdo má dnes pravdu? Kdo zde byl doma, kdo zde je doma? Z pohledu národa vítězí tisíciletá historie. Ale z pohledu jedince? Válka nebere ohled na jedince, řeší zájmy národů. Už nerozděluje sousedy na ty, kteří spolu chtěli a uměli žít a na problematické křiklouny. Staví je všechny do dvou front – postavených proti sobě, rozděluje sousedy podle jiných kritérií. Kdo je v Náhorním Karabachu vítězem?

Využil jsem možnosti se do této stále málo přístupné oblasti podívat se skupinkou fotografů. Lidé jsou zde pro nás až neuvěřitelně pohostinní, zvláště na vesnicích. Pozvání do domu, posezení u skleničky domácí samohonky, čaj, cukroví, chléb se slaninou překvapí jen první den. Pak zjistíte, že je to zdejší naturel a že se lidé z vaší návštěvy opravdu srdečně těší. Zvláště, když zjistí, že se domluvíme rusky. Když jsem se vrátil domů, chtěl jsem poznat i druhou stranu hranice - Ázerbájdžán. Setkat se s těmi, kteří o sobě říkají, že i oni jsou doma v Náhorním Karabachu, s těmi, kteří byli vyhnaní z míst, kde se narodili, kde vyrůstali, kde měli svou práci, své domy, sousedy, kde jsou pochovaní jejich předci - v černé zemi Karabachu. Příběhy, které popisují z obou stran horké hranice, jsou

■ Spokojené soužití na karabaškém dvorku

pravdivé. Jsou ale pouhými obrazy vytrženými z dlouhého povídání a sestavené do mozaiky. Do zrcadla nastaveného i nám, kteří jsme měli a máme více štěstí.

Z terasy domu zaseknutého do příkrého svahu je nádherný výhled do údolí. Karo Petrosjan je na svůj dům hrdý. Kousek odsud - ve vesnici Hinšen, se narodil. Před pár měsíci mu bylo šedesát čtyři. Nalévá všem po skleničce vodky a spokojeně se s námi rozhlíží po okolních horách. „Tam dole, to je naše pole. Malé, vše děláme jen rukama. Technika chybí. Měli jsme traktory, kombajn, ale ... Vojna!“ pohnaly mu oči. Přes vesnici se prý válka přelila několikrát. Obě strany tvrdily „území je naše“. Válčilo se o pupeční šňůru spojující Karabach s Arménií - Lačinský koridor - údolí přes kopec. Před Azery utíkali do hor, s Armény se vraceli. Dvakrát do znovu vypáleného domu. Byl zajatý a skončil v táboře za frontou, asi padesát kilometrů odsud. Jeho syn se tenkrát rozhodl k zoufalé akci. Z vedlejší vesnice unesl azerskou dívku a nabídl jí výměnou za otce. Neobvyklá výměna - život za život, častější zde byla - smrt za smrt. Otec klopl oči a přikusoval chléb na stakančik vodky, který jsme pozdvihli na jeho zdraví.

Vesnici Razina už hledáme dlouho. Nakonec nás Šakir Mamedov sám najde a klikatými uličkami přivede až domů. Před dveřmi je několik párů bot - muslimský zvyk - domů se každý zouvá. Po kobercích se chodí bosky. V místnosti se tlačí celá rodina. Utečenci - běženci. Stále jim tak říkají. Přišli s holýma rukama na jaře 1992 - z Lačinského koridoru z vesnice Tygyč. Šakir byl dělník opravující silnice, tady je bez práce. Nemá vzdělání. Nyní pomáhá v restauraci, na stavbách. Je mu 47 let, plný síly. Práce je ale málo. Od státu mají sociální byt a dostávají měsíční podporu 14 Manat, matka Champere penzi 70 Manat. Je jí 86 let, leží pod mohutnou peřinou na gauči. Když

jí říkám, že jsem byl v Karabachu, pláče. S doširoka otevřenýma očima se ptá, jestli jejich dům ještě stojí. Nevím. Nevím, kde je přesně vesnice Tygyč. Pláče a ukazuje mi svůj průkaz - místo narození - Lačinská oblast. Na stůl snášejí cukrovinky, malé kalíšky čaje. Šakir nám nabízí vodku. „Alláh to vidí,“ namítám. „Ne, my nepijeme. Ale u vás je to zvyk! A my muslimové, ... máme rádi návštěvy.“

Machi Husejnov nás vede spleť hrobů dolů do svahu. Byl traktoristou v kolchozu. Spousta práce! Na 500 krav, stáda ovcí. Teď žijí kousek od Baku. Je odsud krásný výhled na řeku, na město v dálce. Stovky, tisíce hrobů. Upravených, řada z nich po ruském vzoru oplocených s lavičkou. Mahis Husejnov má na náhrobku data 1927 a 2002. Jeho žena Tamam pláče, lomí rukama. Muslimské ženy se za tyto emoce nestydí. „On tady není doma, chtěl být pohřbený v Karabachu!“ Obrací se na syna: „Machi, převez nás pak oba domů!“ a zase se rozpláče.

■ Champere Mamedov ukazuje svůj průkaz - narozena v Lačinu

■ „Támhle tátu odvěklil!“ ukazuje Karo Petrosjan

■ Sociální byty blízko nové výstavby v Baku

Šuši (muslimové říkají Šuša) je druhé největší karabašské město. Paradox! Dnes v něm žije jen nějaká tisícovka lidí. Vyhořelé bloky paneláků, bezútěšný pohled do ulic s kluky, kteří v poválečném nepořádku vyrostli, s dospělými, kteří sem přišli a po více než desíti letech ani nezabílili stopy kouře ve fasádě nad svými okny. Lidé s nastavenými dlaněmi. Stále ještě obraz apokalypsy. Jestliže se jiná města a vesnice s válkou vypořádala, Šuši s ní stále bojuje. Před válkou zde žila největší muslimská komunita, asi 17 tisíc Azerů. Jako výhrůžně vztyčené prsty trčí nad pobožené zdi mešity Met Meched dvojice minaretů. Mešita byla postavena v roce 1883 a opravena za Sovětů jako muzeum. Kousek nad nimi září novotou opravená křesťanská katedrála Ghazanchetsots, postavená v letech 1868-1887 – největší v Karabachu. Symboly rozděleného města. Soužití i válek. Ze Šuši je nádherný výhled na okolní hory, na Malý Kavkaz a na Stepanakert. Proplétal jsem se mezi poboženými zdmi obloženými barevnými kachlíky s orientálními motivy. Před rozvalinami mešity proběhlo prase. Zkřížil jsem mu cestu s objektivem. Vyběhlo s ryčným na chodník. Za mnou vrzla rezavá brána. Stál v ní starší muž a kontroloval, co se děje s jeho majetkem. Dali jsme se do řeči. Razmik Gasparjan se zde v Šuši narodil a žil do roku 1989. Byl jedním z prvních, kteří museli ze svého domu odejít. Zpět se do zničeného města dostal s arménskou armádou 9. 5. 1992 – symbolicky 47 let po II. světové válce. Na vrata do svého domu napsal „zařato“ a za pár dní se mezi zdi bez stropů nastěhovali. Myslel, že i té jejich válce je konec. Zmýlil se – karabašský konflikt skončil 12. května 1994 - o dva roky a tři dny později.

Odhaduje se, že válka stála v Náhorním Karabachu život okolo 45 tisíc lidí. Téměř milion tři sta tisíc lidí opustilo na

■ Jeden z vypálených paneláků v Šuši

■ Aljoša Mirkumjan na vojenském hřbitově v Stepanakertu

obou stranách své domovy. Azeři byli vyhnáni z Karabachu, Arméni z Ázerbájdžánu. Dnes osmasedmdesátiletá Ela Pašaji se narodila v Baku. Žila tam se svou rodinou. Nikomu nevědělo, že chodili do kostela a ne do mešity. Proč také? Islám se zde s křesťanstvím setkával odjakživa. Když v Sumqait v únoru 1988 zahořela první jiskra konfliktu – nevěřila. Když jim zapálili dům a vyhnali je – nevěděli, kam mají jít. Žili jako utečenci v Arménii, pak jí zemřel muž a ona šla do Náhorního Karabachu. Proč? Říkali jí, že je zde spousta prázdných domů po vyhnaných Azerech. Bylo - ale vypálených. Také polí k hospodaření. Bylo - ale léta zanedbaných, zničených. Žije se čtyřmi dětmi a dnes už s ne cizí ženou – vdovou, kterou zde potkala společně v domě, který zoufale potřebuje mužskou ruku. Ukazuje na maličké políčko s pár klasy kukuřice a několika řádky brambor, na krávu ve chlévě hned pod schody do obytné části. „Měla jsem vše, teď nemám nic“. Prázdnýma očima se dlouze dívá na horizont. Do Baku?

Bloumal jsem ulicí vesnice Abgesta, přeskakoval kalužiny, obcházel bláto, zdravil okolodjoudci. U kostela jsem se zapovídal s mužem mého věku. Pozval mne na skleničku. Zasedli jsme v obývacím pokoji, kolem nás synové, manželka připravila k vodce čaj... něco na zakousnutí. Karen Merzozjan sloužil jako voják v českých Milovicích. Ptal se na Prahu, zamyslel se... „Gradčany?, da?, geněral Svoboda!“, vzpomínal, prý, na nejkrásnější období života. „U vas charašo.“ Prokládal pravidelně své věty. Když se vrátil domů do Karabachu, za pár měsíců začaly první nepokoje, pak válka. V roce 1992 před ním vybuchl granát - byl raněn do plic a levé ruky. Přežil, ale od té doby je invalidním důchodcem. Syn ukazuje jeho fotografii z mládí a směje se jeho plnovousu. Karen ale se slzami v očích listuje fotografiemi z Čech. „U vas charašo!“

Elčin Gadžiev utekl z karabašského Džebrailu. Živil se tam jako obchodník. Utíkal s invalidním otcem, který přišel o nohu za druhé světové války. S Rudou armádou došel až... ne, už si to město nepamatuje. Polsko? Německo? Kde jsou dnešní a minulé hranice? Kolik je mu let? Neví. Asi devadesát? Směje se. „Tady se nějaký ten rok života nepočítá! Píší mi 1937! Byl jsem tenkrát hodně mladý voják!“ Ptám se ho na jméno: „Džebrail.“ Namítám, že to je jméno vesnice. „Da, Džebrail z Džebrail.“ Směje se „A víš, co to znamená? ... Anděl! Stál při mně celý život!“

Kousek od stepanakertské nemocnice je hřbitov s monumentálním betonovým obeliskem. Fotili se před ním mladíci, pózovali si navzájem v siláckých výrazech. Kousek vedle pokládá bělovlasý Edvard Israeljan kytičku na pomník padlého vojáka. Prý byl za války jeho velitelem. Stavuje se zde, když jde okolo. Čas má - je v penzi. Procházíme spolu mezi hroby, ukazuje kluky vytesané do kamenů - některé znal. Po cestě k nám přichází muž s kosou na rameni - jako smrták kontrolující své dílo. Sedmdesátisedmiletý Aljoša Mirkumjan na vojenském hřbitově obsekává hroby - „To je to jediné, čím mohu těmto klukům být ještě platný.“ Hrdě zdvihne bradu a sem tam se ožene kosou.

Loučíme se v dalším muslimském bytě utečenců z Karabachu. „Děkujeme!“ říká Techran Razajev. „Za co?“ ptám se, „Nemohu vám pomoci!“ Dodávám zamražený. Usmál se: „Že se o nás ještě zajímáte...“ 12. května uplyne od křehkého příměří na karabašské hranici, kterou žádná ze stran stejně neuznává, 15 let. V letadle otevírám noviny. První stránku zabírají písmena H1N1 - prasečí chřipka. Obrátme list?

text: **Ladislav Steinhauser**

foto: autor

„Cesta do hlubin akademické duše“

Rozhovor s prof. MVDr. Ivou Steinhauserovou, CSc.

S letní pohodou a uvolněností přichází náš univerzitní časopis s novou, pravidelnou rubrikou neformálních rozhovorů s významnými představiteli Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

Mezi širokým zástupem mužů na nejvyšších akademických postech se s nadsázkou řečeno jako květina mezi bodlácím vyjíká prorektorka pro vzdělávání VFU Brno, vždy skvěle upravená a pozitivně naladěná, paní prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.

Její působení na univerzitě se datuje od roku 1996, kdy se stala přednostkou Ústavu technologie a hygieny masa Fakulty veterinární hygieny a ekologie. Dnes současně působí již čtvrtým rokem ve funkci prorektorky.

Paní prorektorko, nacházíte vůbec při vašem tak vysokém pracovním zatížení čas na relaxaci, odpočinek a tzv. dobítí baterek?

Samozřejmě, domnívám se, že v rámci zachování duševního zdraví je to přímo nutnost. Já osobně vyhledávám především fyzicky náročnější aktivity jako kompenzaci převážně sedavého zaměstnání. Potřebuji se přímo fyzicky „zničit“; cyklistika, tenis i návštěvy fitcentra jsou pro mne nejen pravidelným relaxem, ale také přípravou na mé cesty za dálkami. Skutečným odpočinkem je pro mne každoroční dovolená, takový útek z civilizovaného světa, kdy odhodím podpatky, šminky, prostě veškeré vymoženky dnešního světa a začnu poznávat sama sebe. Jedná se o fyzicky náročné expedice, někdy za dosti primitivních podmínek, nedostatečné hygieny, s minimálním komfortem. Je to pro mne velká sebereflexe, kdy si dokazují nejen to, že ještě jsem schopna koexistence se skupinou neznámých lidí, ale i to, že u mne stále vítězí radost z krásných zážitků nad pocity diskomfortu a já mám chuť následující rok vyrazit znovu. Při takové cestě získám nadhled, každý bojuje sám se sebou ale existuje vzájemná solidarita si pomoci, když někomu dochází fyzické nebo psychické síly. Daleko snáze se mi pak po návratu řeší všední i závažné problémy v civilním a akademickém životě.

Které země vás lákají především a existuje místo, kde byste třeba ráda po delší dobu žila?

Miluji hory - pro jejich rozlehlost, monumentálnost a v řadě míst turistickou nedotčenost. Velmi ráda bych se opět vrátila do Asie a Himálaje, kde není možné existovat bez pokory a úcty vůči přírodě, a kde si člověk více než jinde uvědomuje svou malost a bezvýznamnost.

Tak, jak se velmi ráda vypravuji za nevšedními zážitky, tak se velmi ráda vracím domů. Nemohla bych žít někde jinde, i vzhledem ke kulturním, jazykovým a sociálním odlišnostem a chybějícímu kontaktu s mými blízkými. Až když člověk vidí opravdu skromný život některých národů a jejich umění radovat se ze života, uvědomí si, jak se zde máme všichni dobře a leckdy to neumíme docenit.

Podělíte se s námi o váš nejsilnější zážitek?

Jedním z mých nejsilnějších zážitků byl měsíční pobyt v Himálaji za opravdu skromných podmínek, nepohodlí a velké fyzické námahy. Taková výprava je také obrovskou zkouškou psychických sil, není možné si po dvou týdnech bez sprchy a kvalitního jídla říci končím, neexistuje cesta zpět. Jediná možnost je překonat sama sebe a jít dál s pocitem, že to dokážu.

Další velkou zkušeností z jiného soudku mých zájmů pro mne byla cyklistická jednozátahová cesta z Brna na Praděd. Přihlásila jsem se jen za účelem zkoušky výdrže a i přes útrapy jsem nakonec dojela mezi prvními až do cíle. Vše je o naší vnitřní síle, chuti jít dál a odvaze překročit vlastní stín.

Za velmi příjemný rozhovor poděkovala

B. Šolcová

foto: archiv prof. Steinhauserové

První výročí Vita Universitatis

Jako každoročně touto dobou odkvetly sakury u Pavilonu klinik malých zvířat a právě ony jsou symbolem malého velkého výročí, které si v souvislosti s univerzitním časopisem připomínáme. Minulý rok se zrovna v době jejich rozkvetu rodil zbrusu nový dvouměsíčník ze života naší alma mater. Přesně 16. června spatřil světlo světa časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno „Vita Universitatis“. Za první rok života se mu podařilo vybudovat si svoje místo na veterinárním a farmaceutickém poli nejen osmi vydanými čísly, ale hlavně úspěchem u čtenářů - pracovníků školy, studentů, přátel univerzity i spolupracujících organizací. Doufáme, že i následující rok bude pro nás všechny Vita Universitatis milým společníkem.

Za redakci Barbora Šolcová

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno
ISSN 1803-3830

